

Erich kannatti valmistavan valiokunnan ehdotusta, lepäämässä olevat lakiehdotukset ovat sisällöltään sellaiset, että niitä ei oikeusperiaatteita kunnioittava henkilö voi hyväksyä.

Aalto ilmoitti pitävänsä tilannetta niin vakavana, että on syytä tarkasti harkita, voidaanko nyt pitää kiinni puolueen ja ryhmän kunniaa, panemalla vaaranalaiseksi työväenluokan oikeudet ja vastaiset toimintavapaudet. Lepäämässä olevien lakiehdotusten hylkääminen voi aiheuttaa arveluttavia seurauksia. Seurauksena voi olla järjestöjemme tuhoutuminen ja työväenluokan muidenkin saavutusten menettäminen. Kun tällainen mahdollisuus on olemassa, niin täytyy antaa arvoa myös niiden ryhmän jäsenten vakaumukselle, jotka mahdollisesti katsovat olevansa velvolliset menettelemään toisin kuin ryhmän päätös edellyttää, jos tämä päätös tulee olemaan sellainen kuin valmistava valiokunta ehdottaa. Ehdotti, että ryhmä päättäisi sallia niiden jäsentensä, jotka vakaumuksesta eivät voi äänestää Eduskunnassa lepäämässä olevien lakiehdotusten hylkäämisen puolesta, menettellä tämän vakaumuksensa mukaan ja pidättäytyä äänestyksestä.

Myllymäki lausui, että lepäämässä olevat lakiehdotukset ovat hylättävät, mutta ryhmän taholta on samalla Eduskunnassa selvästi sanottava, että ryhmä on valmis kannattamaan n.s. Kivimäen linjan mukaisten lakien hyväksymistä eikä tule vastustamaan niiden käsittelyä kiireellisinä. Ehdotti päätettäväksi, että tämä ilmoitetaan ryhmän puolesta lepäämässä olevien lakien hylkäämistä perusteltaessa.

Ryömä huomautti, että ryhmä on tähänasti ollut lepäämässä olevien lakiehdotusten hylkäämisen kannalla ja sitä tietä on edelleen kuljettava. Jos lakiehdotukset tulevat hylätyiksi ja hallitus eroaa, niin porvarilliset ryhmät kyllä huolehtivat uuden hallituksen muodostamisesta. On jokseenkin varmaa, että saadaan jälleen kokoomuspuolueen johtama hallitus.

Linna kannatti valmistavan valiokunnan ehdotusta. Oli antanut valitsijoill enkin lupauksen, että vastustaa näitä lakeja.

Lindqvist oli samalla kannalla kuin Linna. Lakeja on vastustettava. Ainakin Pohjolan työväestö odottaa ryhmältä sitä.

Hervala kannatti Myllymäen tekemää ehdotusta, että päätettäisiin ilmoittaa Eduskunnassa, ettei ryhmä vastusta von Bornin aloitteen mukaisen lakiehdotuksen käsittelyä kiireellisenä, jos lepäämässä

olevat lait tulevat hylätyiksi.

Ampuja oli sitä mieltä, ettei ryhmän puolelta ole annettava mitään lupauksia. Kivimäen linjaakaan ei ole hyväksyttävä.

Hämäläinen lausui, että Mikkelin läänin edustajat tulevat äänestämään lepäämässä olevia lakiehdotuksia vastaan, mutta von Bornin aloitteen mukainen suunta voidaan hyväksyä, sitä eivät valitsijatkkaan tule tuomitsemaan.

P ä ä t ö s : Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin,

että ryhmä tulee vastustamaan lepäämässä olevien lakiehdotusten hyväksymistä, sekä velvoittaa kaikki jäsenensä äänestämään Eduskunnassa tämän päätöksen mukaisesti.

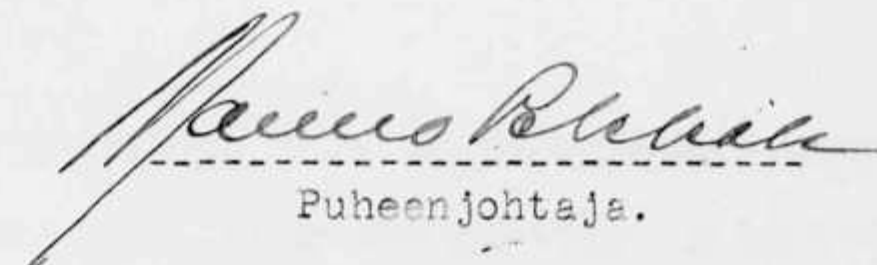
Samalla päätettiin Myllymäen tekemän ehdotuksen mukaisesti,

että ryhmän puolesta ilmoitetaan Eduskunnassa, että jos lepäämässä olevat lakiehdotukset tulevat hylätyiksi ryhmä ei tule vastustamaan von Bornin tekemän aloitteen mukaisen lakiehdotuksen käsittelemistä kiireellisenä.

Vielä päätettiin, että jos tarpeelliseksi nähdään tullaan ryhmän puolesta antamaan puoluelehdistä julkaiseva julkilausuma, jossa annetaan selostus ryhmän menettelystä edellä päätetyn asian suhteen. Tämän julkilausuman laatiminen jätettiin valmistavan valiokunnan tehtäväksi.

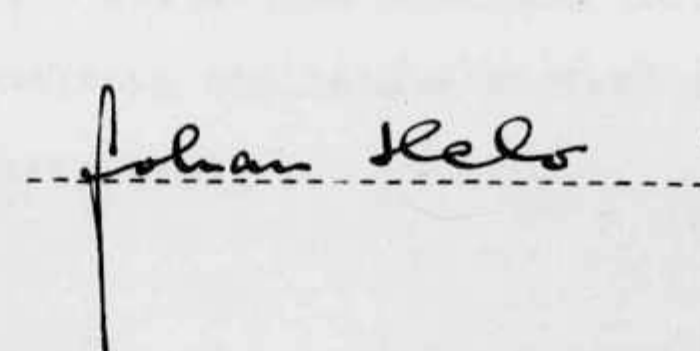
Ryhmän puolesta esiintymään Eduskunnassa lepäämässä olevia lakiehdotuksia käsiteltäessä valittiin ryhmän puheenjohtaja Tanner sekä perustuslakivaliokunnan valiokuntaryhmän jäsenet.

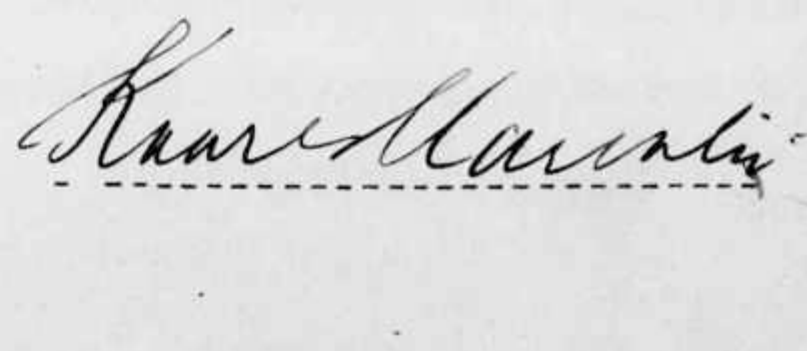
V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Tarkastettu ja hyväksytty 11/11 1930.

 Johan Kelo

 Kaarlo Kallio

P ö y t ä k i r j a Sosialide-
mokraattisen Eduskuntaryhmän kokoukses-
ta marraskuun 13 p:ltä 1930.

- Puheen-
johtajana toimi ryhmän puheenjohtaja V.
Tanner ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän
jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liit-
tyvässä nimiluettelossa ovat läsnäole-
viksi merkityt.

Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oi-
keus puolueen pienviljelijäneuvottelu-
kunnan jäsenelle E. Pusalle.

1 §. Etsivän keskuspoliisin määräraha.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valtionvarain valiokunnan valiokun-
taryhmä on esittänyt toivomuksen, että ryhmä määrittelisi kantansa et-
sivän keskuspoliisin ylläpitämisestä varten vuodeksi 1931 ehdotetun mää-
rärahan suhteen. Valmistava valiokunta ehdottaa, että valiokuntaryh-
mälle annettaisiin valtuudet käsitellä asiaa asiallisesti ja päättää
harkintansa mukaan tarkoitukseen varattavan määrärahan suuruudesta.

Huttunen ehdotti, että ryhmä noudattaisi asian suhteen samas me-
nettelytapaa kuin aikaisempina vuosinakin ja vastisi määrärahan koko-
naan poistettavaksi.

Velling kannatti Huttusen ehdotusta.

Harvala lausui, että täysin kielteinen kanta tässä asiassa on ko-
konan kestävä, sillä ei päästä mihinkään tulokseen. Puheenaole-
vasta laitoksesta ei kumminkaan päästä, kaikki hallitukset sitä tar-
vitsevat.

Puittinen huomautti, että on aikaisemmin vastustettu määrärahan
myöntämistä kokonaan ilman perusteluja, sellainen kanta ei ole kestä-
vä.

Lindman ja Ahlström kannattivat Huttusen ehdotusta.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys asiasta. 19 äänellä - 15 ään-
tä vastaan, jotka annettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen puoles-
ta - päätettiin Huttusen tekemän ehdotuksen mukaisesti, että ryhmän
puolesta ehdotetaan etsivän keskuspoliisin määräraha kokonaan pois-
tettavaksi.

2 §. Siikajoen alueen lähetystö.

Otettiin vastaan Siikajoen alueen kuntien lähettämä 7-miehinen lähetystö, joka esitti toivomuksenaan, että ryhmä myötävaikuttaisi määrärahan myöntämiseen vuodeksi 1931 Siikajoen perkaustöitä varten. - Puheenjohtaja kiitti lähetystöä sen antamista tiedoista ja vakuutti, että asia tulee saamaan ryhmän puolelta osakseen kaiken sen huomion, minkä se ansaitsee.

3 §. Tulliasiat.

Sen johdosta, että hallituksen esityksessä Eduskunnalle tullien kantamisesta vuonna 1931 ehdotetaan huomattavia tullinkorotuksia, otettiin käsiteltäväksi kysymys, miten ryhmän on suhtauduttava näihin ehdotuksiin.

Puheenjohtaja viitasi aluksi hallituksen esitykseen sekä selosti sen jälkeen asian käsittelyä valmistavassa valiokunnassa ja esitti valmistavan valiokunnan päätösehdotuksen.

Lehtokoski ilmoitti pitävänsä kaikkia tullinkorotuksia arveluttavina.

Huttunen lausui, että finanssitulleja on vastustettava, mutta ruu-
tiin tullin suhteen on toisin. Onpa eräitä teollisuustuotteita, joita myydään maahamme dumpingilla, niidenkin suhteen ehkä vielä on tarkistettava kantamme. Kannatti valmistavan valiokunnan ehdotusta.

Lindqvist tahtoi vastustaa viljatullejakin. Piti suositeltavana n.s. jauhuspakkoa ja katsoi, että ryhmän olisi asetuttava sen kannalle, jos tahdotaan turvata kotimaista tuotantoa.

Linna oli sitä mieltä, että perunatullin korottamistakin olisi ehkä kannatettava. Peruna on erikoisesti pienviljelijöiden viljelyskasvi, ja sen viljelys ei nykyisillä hinnoilla kannata.

Tanner lausui, että jauhuspekon säätäminen ei vaikuttaisi ruu-
hintaan. Toinen asia sitävastoin olisi viljamonopoli, jos se säädettäisiin. Valtio ottaisi kokonaan viljakaupan haltuunsa. Hinta riippuisi sitten hallituksesta. Jos olisi agraarihallitus pitäisi se hinnat korkeina, ja kuluttajat olisivat tyytymättömiä, jos taas olisi vapaamielinen hallitus, olisivat agraarit tyytymättömiä. Mitä perunatulliin tulee ei se vaikuta hintoihin, koska kotimainen tuotanto riittää.

Puittinen piti tärkeänä, että määrätään ne suuntaviivat, joita

tulliasioissa noudatetaan. Viime sykeynä vallitsi tässä suhteessa sekavuutta. Ryhmän jäsenet menettelivät useammalla eri tavalla. Puolue-elinten olisi kiinnitettävä asiaan huomiota ja hankittava tullikysymyksiin perusteellisempi selvitys.

Harvala huomautti, että hallituksen esitys teollisuustuotteiden tullinimikkeiden tähtiin nähden ei ole kuluttajain kannalta katsoen vaarallinen, koska se ei merkitse hintojen nousemista.

Rugg selosti puolueen pienviljelijäseurustelukunnan kantaa tulliasioissa.

Pyy oli sitä mieltä, että kaikkia tullinkorotuksia olisi vastustettava.

Tanner lausui, että ruis on sentään yksi meataloutemme päätuotteita. Jos joku vieras maa lähettää tänne viljaa alle tuotantohintojen, niin kotimaisen tuotannon turvaamiseksi on jotain tehtävä. ~~Mu-~~
~~ten~~ Hallitus pyrkii tullinkorotuksilla estämään hintatason luonnollista laskua, tämä on väärin. Hintatason alenemisen täytyy antaa tapahtua, muuten ei pulakaudesta päästä.

Satälä oli sitä mieltä, ettei ainakaan pienviljelijöiden kannalta katsoen ole syytä edes rukiin tullia korottaa. Perunan tulli on merkityksetön.

P ä ä t t ä : Päätettiin yksimielisesti,
että finanssitulleja vastustetaan;
että perunatullin korottamista vastustetaan;
että rukiin tulli on säädettävä liukuvaksi, ollen se niin korkea kuin on vientipalkkio siinä tuontimaassa missä se on korkein; sekä,
että ehdotus laiksi koroitettujen tullien kantamisesta 1930 ehdotetaan hylättäväksi.

4 §. Vesi-leipärangaistus.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ehdotus laiksi vesi-leipärangaistuksen säätämisestä ehdotetaan hylättäväksi ja äänestetään sen puolesta, mutta ei voida lakia jätettäväksi lepäämään yli vaalien.

5 §. Kysymys hallitukselle.

Puheenjohtaja ilmoitti, että ryhmän jäsen Erich on ilmoittanut lähittäneensä Eduskunnalle hallituksen vastattavaksi osoitetun kysymyksen sen johdosta, että Lapuan yhteis-/koulun oppilaat ovat kiertokir-

jeellä kehoittaneet muiden oppikoulujen oppilaita perustamaan keskuuteensa erämlaisia lapualaisyhtymiä.

Päätettiin merkittäväksi pöytäkirjaan, että asia on saatettu tiedoksi.

6 §. Välikysymys väkivaltaisuuksista.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistavassa valiokunnassa on otettu esille kysymys, olisiko tehtävä Eduskunnassa välikysymys sen johdosta, että maassa tapahtuneisiin väkivallanteihin syyllisiä ei ole saatettu rangaistukseen eikä kaikkia väkivallanteita kyllin tarmokkaasti selvitetty. Valmistava valiokunta on asettanut asian valmistamaan kolmimiehinen komitean, johonka on valittu ryhmän molemmat puheenjohtajat ja puoluesihtööri Viik.

7 §. Ryhmän illanvietto.

Puheenjohtaja kiinnitti ryhmän jäsenten huomiota siihen, että ryhmän illanvietto, joka jo aikaisemmin oli päätetty pidettäväksi, mutta erinäisistä syistä lykkäytynyt, pidetään keskiviikkona marraskuun 19 p:nä ja toivoi, että kaikki ryhmän jäsenet siihen osallistuisivat.

V a k u u d e k s i :

Kuusi Tanner
Puheenjohtaja.

E. Jokinen
Sihteeri.

Tarkastettu ja hyväksytty 14/11 1930.

Pasi Kiltunen

Seimillinen

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokratistisen Eduskuntaryhmän kokouksesta marraskuun 20 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi M. Pekkala ja sihteerinä E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liittyvässä nimiluettelossa ovat läsnäoleviksi merkityt.

Pyynnöstä saivat läsnäolo-oikeuden puoleen jäsenet rouva Aattela, Viitala, Nordling ja Görman.

1 §. Lomapyynnöt.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti suostuttiin ryhmän jäsenen Halosen pyyntöön saada vapautusta eduskuntaryöstä marraskuun 22 p:ksi tärkeiden kunnallisten tehtävien takia, samoin Rantalán pyyntöön saada vapautusta samaksi päiväksi kunnallisvaalivalistusmatkan johdosta.

2 §. Työttömyysasiat.

Esitettiin pöytäkirjaan merkittäväksi Iisalmen kunnanvaltuuston kirjelmä, jossa valtuusto kiinnittää ryhmän huomiota Iisalmen seudulla vallitsevaan työttömyyteen, sekä toivoo ryhmän myötävaikutusta siihen, että rautateillä alettaisiin käyttää entistä enemmän halkoja polttoaineena, jotta halkojen kysyntä lisääntyisi ja samalla myös halonhakkuut. - Kirjelmä jätettiin ryhmän työttömyyskomitealle.

3 §. Hallituksen esitys mallasjuomalaiksi.

Sen johdosta, että hallitus on jättänyt eduskunnalle esityksen laiksi mallasjuomien tehdasmaisesta valmistuksesta ja kaupasta, otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta tähän hallituksen esitykseen. Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistava valiokunta ehdottaa hallituksen esityksen hylättäväksi.

Voionmaa käytti asiasta laajemman alustavan puheenvuoron, jossa hän perusteli valmistavan valiokunnan hylkäävää ehdotusta, sekä selvitteli niitä syitä, jotka hänen mielestään tekivät hallituksen esityksen mahdottomaksi hyväksyä. Puhuja katsoi, että hallituksen

esitys on tähdätty perimmältään kieltolakia vastaan. Sen tarkoituksena on iskeä aukko siihen muuriin, jonka kieltolaki muodostaa väkijuomaliikettä vastaan. Jos hyväksytään hallituksen esittämä oluen alkoholipitoisuuden korotus saadaan siitä juovutusjuoma, silloin olemme pian pakotettut sallimaan muidenkin juovutusjuomien valmistamista, nim. kotimaisten marjaviinien. Ei meidän ole syytä vastustaa mallasjuomien valmistamista ja kauppaa koskevien lainsäädösten kodifioimista, ja kaljan alkoholipitoisuuttakin voidaan korottaa jos teknilliset seikat sitä vaativat, mutta ei siinä määrässä, että se muodostuisi juovutusjuomaksi, mitä hallituksen esitys tietäisi. Muistutti lopuksi siitä, että sos.-dem. puolueen viime puoluekokouksen päätös velvoittaa ryhmän olemaan tiukasti kieltolain kannalla, eikä sallimaan siinä tinkimistä.

Komulausui, ettei hallituksen esitystä olisi aivan harkitsematta summakaupalla hylättävä. Harkittakoon vakavasti asiaa ja otettakoon hallituksen esityksestä se mitä siinä on hyväksyttävää ja varteen otettavaa. Ainakin oluen alkoholipitoisuus voitaisiin korottaa nykyisestäään. 3.1 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävä olut ei ole vielä mikään juovutusjuoma.

Seppälä ilmoitti olevansa tiukasti sitä mieltä, että mitään aukkoja kieltolakiin ei ole tehtävä. Ryhmän on siis vastustettava hallituksen esitystä.

Ahlfors ja Pyy painostivat sitä, että ryhmällä ei ole oikeutta menetellä toisin kuin valmistava valiokunta ehdottaa, siihen velvoittaa ryhmän puolueen omaksuma kieltolakikanta.

Aromaa: Se joka vastustaa kieltolakia ei ole enään sosialidemokraatti.

Rantala ilmoitti, että talousvaliokunnan valiokuntaryhmä on yksimielinen hallituksen esityksen hylkäämisestä. Tämä kävi ilmi jo edustaja Frenckellin aloitetta valiokunnassa käsiteltäessä. Samalla kannalla on valiokunnan enemmistö. Hallituksen esitystä on vastustettava senkin vuoksi, että se tietäisi uutta kulutusveroa.

Bryggari lausui, että kieltolakitilanne on sangen synkkä, ja se on myönnettävä, ei ole syytä pettää itseään. Kaljan alkoholipitoisuuden korottamisella esitettyyn määrään ei sitäpaitsi kasdeta kieltolakia. Korottaminen olisi sallittava.

Räsänen lausui, että kieltolakia koskevista asioistakin olisi voitava puhua täysin kiihkottomasti niin puolelta kuin toiselta-

kin. Mitä asian periaatteelliseen puoleen tulee, niin kieltolaki-kysymys sellaisenaan ei ole mikään sosialidemokraattinen kysymys. Eri maiden sosialidemokraatit ovat sen suhteen aivan erilaisella kannalla. Meidän puolueemme ohjelmaan on kieltolaki tullut muista syistä, eikä sosialistisista. Ja me olemme olleet kaikki kieltolaki-ihmisiä ja uskoneet siihen. Mutta elämän todellisuus lyö usein vasten kasvoja meidän kauneimpiakin ihanteitamme. Me olemme pettyneet kieltolain suhteen. Mitä viime puoluekokoukseen tulee, niin asia käsiteltiin siellä liian kiireellisesti eikä sille omistettu riittävästi maltillista harkintaa. Puolueen on nähtävästi pakko tarkistaa kantansa, niin ikävältä kuin se monista tuntuukin. Puhuja lausui olevansa vakuutettu siitä, että meidän on peräännyttävä kieltolaki-asiassa, eikä siihen mene pitkää aikaa, toivoi vain, että silloin voitaisiin sanoa kuin kenraali Kuropatkin aikoinaan, että "perääntyminen tapahtuu hyvässä järjestyksessä". *Katsottiin, että kaljan alkoholipitoisuutta ei olisi aivan syytä korottaa, vaan se olisi pidettävä nykyisellään.* Puhuja huomautti, että ryhmä on aikaisemmin suhtautunut kaljan alkoholipitoisuuden korottamiseen kaljakysymyksenä ja niin olisi tehtävä nytkin. Miksi tehdään raittius- ja kieltolakikysymystä asiasta, joka ei sitä ole.

Turkila viittasi puoluekokouksen kieltolakipäätökseen ja katsoi, että se antaa ohjeen miten tässäkin asiassa on meneteltävä. Ryhmä ei saa kieltolakikannastaan tinkiä.

Hämäläinen puolusti valmistavan valiokunnan ehdotusta. Piti oluen alkoholipitoisuuden korottamista esitettyyn määrään erittäin vaarallisena. Siitä muodostuisi silloin juovutusjuoma ja se synnyttäisi juoppoutta esimerkiksi maaseudun nuorison keskuudessa, joka nyt on raitista. Pelkäsi tästä koituvan vieroja koko työväenluokan toiminnalle.

Voionmaa lausui, että kieltolaissa on kaksi tilavuusprosenttia alkoholia edellytetty siksi rajaksi, jonka yli menevä on katsottava juovutusjuomaksi. Tahtoi Räsäsen lausunnon johdosta sanoa, että se perääntyminen kieltolakikannalta ei ole niinkään varma asia. Mitä siihen tulee, että rikollisuuden lisääntyminen tahdotaan aina panna kieltolain syyksi, niin sekään seikka ei ole niin yksinkertainen. Puhuja sanoi kuuluvansa erääseen valtion komiteaan, joka on saanut tehtäväkseen tutkia rikollisuuden syitä, mutta tämä komitea ei vaan voisi tutkimustensa perusteella mennä sanomaan,

että rikoksien lisääntyminen on kieltolain syy. Ja etteikö kieltolakisasia olisi sosialidemokraattinen kysymys, kyllä se on meillä sitä. Se on ollut puolueen ohjelmassa alusta asti. Kyllä tämä on tärkeä periaatteellinen kysymys, se on varsinkin nuoremman työläispolven horjumaton vakaumus.

Kulovaara piti kieltolakitilannetta murheellisena, ja oli sitä mieltä, että tilannetta olisi tarkasteltava aivan ennakkoluulottomasti.

Lindqvist yhtyi Kulovaaran käsitykseen.

Halonen, Pyy ja Seppälä puhuivat valmistavan valiokunnan ehdotuksen puolesta.

Penttala piti mallasjuomasäädösten kodifioimista suotavana, mutta katsoi, ettei se voi tapahtua hallituksen esityksen pohjalla.

Räsänen selosti vielä eri maiden sos.-dem. puolueiden omaksumaa kantaa väkijuomalainsäädännön suhteen. Katsoi, että meidänkin puolueemme on pakko ottaa asiassa uusi kanta, siitä emme pääse.

Fagerholm oli sitä mieltä, että ryhmän jäsenille olisi annettava hallituksen esityksen suhteen vapaat kädet.

P ä t ö s : Puheenjohtaja totesi, että useat puhujat olivat kannattaneet sitä käsitystä, että ryhmän jäsenille olisi annettava vapaat kädet menetellä oluen alkoholipitoisuuden suhteen oman harkintansa mukaan, jotenka tämä asia olisi äänestyksellä ratkaistava.

Tämän jälkeen päätettiin nimenhuutoäänestyksellä 27 äänellä, 13 ääntä vastaan, hyväksyä valmistavan valiokunnan ehdotus, että ryhmä tulee vastustamaan hallituksen esitystä, vähemmistön ollessa sillä kannalla, että oluen alkoholipitoisuuden koroittamista koskevassa asiassa ryhmän jäsenille annettaisiin vapaat kädet.

4 §. Välikysymysasia.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin jättää valmistavan valiokunnan lopullisesti päätettäväksi onko ryhmän taholta tehtävä välikysymys maassa tapahtuneiden väkivallanteiden johdosta, sekä missä muodossa tämä välikysymys tehdään.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihtööri.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta joulukuun 4 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi W. Pekkala ja pöytäkirjan laati E. Jokinen. Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka ovat tähän pöytäkirjaan liittyvässä nimiluettelossa läsnäoleviksi merkittyt.

1 §. Läsnäolo-oikeudet.

Pyyntöä myönnettiin läsnäolo-oikeus kokouksessa puolueen jäsenille Hannes Seppälälle ja Rieti Itkoselle.

2 §. Lomapyynnot.

Ryhmän jäsen Halonen oli ilmoittanut aikovansa pyytää vapautusta eduskuntatyöstä joulukuun 5 päiväksi kunnallisten tehtävien takia ja pyytänyt siihen ryhmän suostumusta. Samoin ilmoitti ryhmän jäsen Pyy aikovansa pyytää vapautusta joulukuun 8 päiväksi niinikään kunnallisten asiain vuoksi ja pyysi siihen ryhmän suostumusta.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että lomapyyntöihin ei anneta suostumusta.

3 §. Pietarsaaren tupakkatehtaalaisen lähetytö.

Otettiin vastaan Pietarsaaren tupakkatehtaalaisen lähettämä nelihenkinen lähetytö, joka esitti toivomuksenaan, että ryhmä myötävaikuttaisi siihen, että sikariteollisuus asetettaisiin poikkeusasemaan tupakkaveron suhteen siten, ettei verotus kohtaisi sitä niin raskaana kuin hallitus on esittänyt, koska se merkitsisi sikarien menekin vähentymistä ja tuotannon alenemista sekä sen seurauksena lisääntyvää työttömyyttä tällä alalla.

Puheenjohtaja kiitti lähetytöä sen antamista tiedoista sekä lausui, että ryhmä tulee suhtautumaan asiaan kaikki asialliset näkökohdat huomioon ottaen.

4 §. Välikysymysasia.

Sen johdosta, että ryhmän taholta on jätetty Eduskunnalle väli-

Edus. Puheenjohtaja ja sihteeri 27/11/1930. E. Jokinen, sihteeri.

kysymys maassa tapahtuneiden laittomuusilmiöiden ja väkivallante-
tekojen johdosta ja että hallituksen vastaus siihen saataneen läh-
iaikoina, päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaises-
ti, että ryhmän puolesta välikysymyskeskustelussa tulevat esiin-
tymään ryhmän puheenjohtajat Tanner ja Pekkala sekä Myllymäki,
Harvala, Sventorzetski ja Erich. Kun on mahdollista, että halli-
tuksen vastaus välikysymykseen tulee ennen kuin välikysymyksen
ensimmäinen allekirjoittaja V. Tanner palaa ulkomaanmatkalta, jol-
la hän paraikaa on, tulee silloin ensimmäisenä puhujana esiinty-
mään ryhmän toinen puheenjohtaja M. Pekkala.

Välikysymyskeskustelussa tehtävän päiväjärjestykseen siirty-
misehdotuksen suhteen päätettiin valmistavan valiokunnan ehdotuk-
sen mukaisesti, että ehdotetaan asia lähetettäväksi perustusla-
kivaliokunnan tutkittavaksi.

5 §. Valtion tulo- ja menoarvion käsittely.

Sen johdosta, että vuoden 1931 valtion tulo- ja menoarvion
käsittely alkaa Eduskunnassa muutaman päivän kuluttua päätettiin
valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti, että ryhmän puo-
lesta tulevat Eduskunnassa tulo- ja menoarvion käsittelyssä eri
pääluokkien kohdalla esiintymään seuraavat ryhmän jäsenet.

Yleiskeskustelussa: Harvala, Helo ja Sventorzetski.

Viides pääluokka: Voionmaa, Sventorzetski, Keto ja Räisänen.

Seitsemäs pääluokka: Hakila, Ryömä, Myllymäki ja Räisänen.

Yhdeksäs pääluokka: Voionmaa, Ryömä ja Puittinen.

Kymmenes pääluokka: Ailio, Erich ja Seppälä.

Yhdestoista pääluokka: Pekkala ja Velling.

Kahdestoista pääluokka: Helo ja Paasonen.

Neljästoista pääluokka: Huttunen ja Helo.

Puolustusministeriön ylimääräinen menoarvio: Puittinen ja Ryö-
mä.

Oikeuskanslerin kertomus: Erich.

6 §. Itsenäisyyspäivän juhlatilaisuudet.

Huttunen esitti ryhmän harkittavaksi, voivatko ryhmän jäsenet
tällä kertaa ottaa osaa joulukuun 6 p:nä järjestettäviin juhla-
tilaisuuksiin, joihinka ryhmän jäseniä on kutsuttu. Samalla hän
ehdotti ryhmän päätettäväksi, että ryhmä ei katso jäsentensä voi-

van niihin osallistua.

Asian johdosta syntyi lyhyt keskustelu, jonka kuluessa Huttu-
sen tekemä ehdotusta ei kannatettu, jotenka asia katsottiin rau-
enneeksi.

V a k u u d e k s i :

M. Pekkala
Puheenjohtaja.

E. Helminen
Sihteeri.

Tarkastettu ja hyväksytty 5/12 1930.

P. Kivimäki - Pentti *M. Paasonen*

P ö y t ä k i r j a Sosiali-
demokraattisen Eduskuntaryhmän koko-
uksesta joulukuun 11 p:ltä 1930. Pu-
heenjohtajana toimi ryhmän puheenjoh-
taja V. Tanner ja pöytäkirjan laati
E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryh-
män jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan
liittyvässä nimiluettelossa ovat läs-
näoleviksi merkityt.

Pyynnöstä saivat läsnäolo-oikeuden
puolueen jäsenet Hilma Valjakka, Rei-
no Virtanen ja Frans Mustasilta.

1 §. Mallasjuomakysymys.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta halli-
tuksen esitykseen laiksi mallasjuomien tehdasmaisesta valmistuk-
sesta ja kaupasta.

Puheenjohtaja huomautti aluksi, että tästä asiasta on ryhmä
kyllä jo tehnyt päätöksensä, mutta sen jälkeen on asia joutunut
jonkun verran uuteen vaiheeseen. Osa ryhmän jäsenistä on suures-
sa valiokunnassa äänestänyt aluen alkoholiprosentin koroittami-
sen puolesta. Tämä koroitus ei ole kumminkaan niin suuri kuin hal-
lituksen esityksessä on ehdotettu. Kun asiasta on ryhmän jäsenten
keskuudessa ilmennyt erilaisia käsityksiä, on haluttu asia saada
jälleen ryhmässä selvitettäväksi. - Tämän jälkeen puheenjohtaja
selosti asian valmistavaa käsittelyä valmistavassa valiokunnas-
sa ja esitti valmistavan valiokunnan päätösehdotuksen, jonka mu-
kaan hallituksen esitystä on edelleen vastustettava ja kaikki ryh-
män jäsenet velvoitettava menettelemään sen mukaisesti.

Aromaa lausui, että ryhmällä ei ole oikeuttakaan toisin mene-
tellä kuin se aikaisemmin on päättänyt. Ryhmää sitovat tässä asi-
assa puoluekokouksen ja piirikokousten päätökset.

Turkia oli sitä mieltä, että asiasta on tarpeetonta laajemmin
keskustella, ryhmän aikaisempi päätös on oikea, työväestö ei kai-
paa alkoholipitoisempia mallasjuomia.

Viik katsoi, että valmistavan valiokunnan kanta on poliitti-

sesti oikea, ryhmän ei ole syytä kannattaa nykyisen hallituksen esityksiä. Mutta vapaat kädet voitaisiin niille ryhmän jäsenille myöntää, jotka ovat asiallisesti toisella kannalla. Ei tämä ole mikään sellainen suuri kysymys, jossa olisi ehdottomasti vaadittava, että kaikkien ryhmän jäsenten on ehdottomasti noudatettava ryhmän päätöstä. Suurissa asioissa on toisin. Niissä on ryhmällä oikeus vaatia kaikkien jäsentensä menettelemään ryhmän päätöksen mukaisesti.

Ryömä piti koko kysymystä vähäpätöisenä, josta ei ole syytä tehdä suurta numeroa, ehdotti että annettaisiin ryhmän jäsenille vapaat kädet.

Komu asettui alkoholiprosentin korottamisen kannalle, siihen määrään kuin Reinikainen on talousvaliokunnan mietintöön liittä-
mässään vastalauseessa ehdottanut ja suuri valiokunta esittelemis-
vähäksynyt. Ei pitänyt tällaista olutta juovutusjuomana. Kannatti Ryömän ehdotusta, että ryhmän jäsenille annettaisiin vapaat kädet.

Ampuja ilmoitti äänestäneensä suuressa valiokunnassa Reinikaisen ehdotuksen mukaisesti, tietämättä menettelleensä siinä vas-
toin ryhmän päätöstä. Tämä asia ei ole kieltoalakikysymys.

Kivisalo lausui, että Reinikaisen ehdottama kanta on toinen kuin hallituksen esityksen, ja Reinikaisen ehdotus olisi hyväksyttävä, sillä lujitettaisiin kieltoalakia eikä suinkaan heikon-
nettaisi. On annettava vapaat kädet.

Reinikainen lausui, että kieltolaki ei suinkaan hyödy siitä, että ollaan niin ahdasmielisiä kuin tässä asiassa monet ryhmän jäsenet tahtovat olla. Nyt on kysymys vain hyvin pienestä ja vähäpätöisestä asiasta. Kysymys on vain terveellisemmän kaljan aikaansaamisesta. Kun sos.-dem. valiokuntaryhmän enemmistö suuressa valiokunnassa on jo äänestänyt korotetun alkoholipitoisuuden puolesta, niin ei ole oikein, että ryhmä pakottaa heidät menettelemään toisin. On annettava ainakin vapaat kädet.

Pyy kannatti valm. valiokunnan ehdotusta.

Voionmaa oli sitä mieltä, että asia ei ole niinkään vähäpätöinen, kyllä se koskee kieltoalakia ja raittiusasiaa. Hallituksen esitystä on vastustettava. Toivoi, että kaikki ryhmän jäsenet tekisivät sen vakaumuksesta. Ei tahtonut kumminkaan niitä siihen pakotettavaksi, jotka ovat toisella kannalla. Arveli sentään olta-

van yksimielisiä siitä, ettei ryhmän sovi kannattaa nykyisen hallituksen esityksiä.

Lehtokoski oli samalla kannalla kuin Voionmaa. Katsoi, etteivät mitkään seikat vaadi alkoholiprosentin korottamista.

Penttala yhtyi kahteen edelliseen.

Huttunen oli sitä mieltä, että "Reinikaisen kalja" ei ole juovutusjuoma, kannatti vapaiden käsien myöntämistä.

Räisänen kiinnitti huomiota siihen keskusteluun, mikä asia-
ta oli käyty kysymyksen ollessa ensi kerran ryhmässä esillä. To-
tesi nyt vain, että kun kalja kumminkin pannaan verolle, niin sal-
litakoon sen tulla vähän paremmaksi.

Tanner lausui, että hän katselee asiaa poliittisena kysymyk-
senä. Asia sellaisenaan on vähäpätöinen. Mutta sen poliittinen
puoli on tärkeämpi. Nykyinen hallitus toimii sos.-dem. ryhmää vas-
taan ja tahtoo tulla toimeen ilman sitä, ei siis ole oikein, että
ryhmä edistää hallituksen tarkoituksia. Oli sitä mieltä, että hal-
lituksen esitystä on vastustettava ja kaikki ryhmän jäsenet vel-
voitettavat äänestämään hylkävän kannan puolesta.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys. 30 äänellä, 23 ääntä vas-
taan, päätettiin, että ryhmä vastustaa mallasjuomien alkoholipitoi-
suuden korottamista nykyisestään.

Tämän jälkeen päätettiin 28 äänellä, 22 ääntä vastaan, että
kaikki ryhmän jäsenet veloitetaan äänestämään Eduskunnassa edel-
lä tehdyn päätöksen mukaisesti.

Reinikainen ehdotti, että ryhmän puheenjohtaja esittäisi Edus-
kunnassa myös ne poliittiset syyt, joiden takia hallituksen esi-
tystä vastustetaan.

Ryömä kannatti Reinikaisen ehdotusta.

Päätöstä ei Reinikaisen ehdotuksen suhteen tehty.

2 §. Tulliasiat.

Puheenjohtaja ilmoitti, että ryhmän jäsen Keto on kiinnittänyt
huomiota siihen, ^{että} valtionvarainvaliokunnan valiokuntaryhmä ei ole
esittänyt vastalauseita kaikkien tullinkorotusehdotusten suhteen,
vaan on jättänyt vastalauseessaan mainitsematta muutamia teolli-
suustuotteiden tullien korotuksia, ja että valmistava valiokunta
ehdottaa annettavaksi Kedon tehtäväksi huolehtia muutosehdotusten
tekemisestä näihin kohtiin tullilain käsittelyssä.

*Reinikainen
on
määräsi
OT2*

Esitettiin ja hyväksyttiin 15/12 - 30.
Paasonen (Vas. Eduskunta).
Ilkka (Vas.)

Puittinen lausui, että ryhmän jäsenet valtionvarainvaliokunnassa ovat pitäneet menettelynsä ohjeena ryhmän päätöstä. Kedon muistutukset koskevat vain eräitä vähäpätöisiä asioita, eikä niihin muistutuksiin olisi ollut aihetta. Jos asiasta nyt tehdään valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukainen päätös, tuntuu siltä kuin ristiriita Kedon ja valiokuntaryhmän välillä olisi hyvinkin tuntuva, niin ei kumminkaan ole asianlaita.

Paasonen paheksui myös Kedon menettelyä, siihen ei ole ollut aihetta.

Tanner katsoi Kedon esityksen johtuneen siitä, että tullikomiteassa on juuri tullut esiin eräitä seikkoja teollisuustullien suhteen, seikkoja jotka on syytä ottaa huomioon. Ristiriita Kedon ja valiokuntaryhmän välillä ei asiallisesti ole suuri.

P ä ä t ö s : Annetaan Kedolle oikeus tehdä esittämänsä muutosehdotukset Eduskunnassa.

3 §. Puhemiehen menettely.

Ryhmän jäsen Sallila esitti, että ryhmän taholta kiinnitettäisiin huomiota siihen, että Eduskunnan puhemies Kallio on budjetit keskustelussa estänyt eräitten ryhmän jäsenten esittämästä asioita, jotka olisivat olleet yhteydessä käsiteltävänä olevien asiain kanssa, menen niin pitkälle, että edustaja Lepistön lausunto oli kokonaan keskeytetty.

Kun saatiin tietää, että puhemies Kallio itsekin haluaa keskustella Lepistön tapauksesta ryhmän puheenjohtajan kanssa, päätettiin, että ryhmän puheenjohtaja lausuu Eduskunnan puhemiehelle ryhmän toivomuksena, ettei samantapainen menettely puhemiehen puolelta ryhmän jäseniä kohtaan enään jatkuisi.

4 §. Karjalan lähetystö.

Valiokunta ei:
E. Järvelin

Otettiin vastaan ryhmän puheille pyrkivä, Karjalan kuntien lähettämä 27-miehinen lähetystö, jonka puolesta kiinnitettiin ryhmän huomiota siihen taloudelliseen ahdinkotilaan, mikä Karjalassa vallitsee.

Puheenjohtaja kiitti lähetystöä sen esittämistä tiedoista ja lausui, että ryhmän tehtävänä on työskennellä vähävaraisen väestön elinehtojen parantamiseksi. Toivoi, että valtiollinen kiihkoilu maaseudulla loppuisi, koska se vaikuttaa haitallisesti taloudelliseen elämään.

Enligt riksdagens beslut
har riksdagen följande beslutat:

1. Riksdagen beslutar att

2. Riksdagen beslutar att

3. Riksdagen beslutar att

4. Riksdagen beslutar att

5. Riksdagen beslutar att

6. Riksdagen beslutar att

7. Riksdagen beslutar att

8. Riksdagen beslutar att

Sos.-dem. Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan pöytäkirjat
vuoden 1930 valtiopäiviltä.

1. Riksdagen beslutar att

2. Riksdagen beslutar att

3. Riksdagen beslutar att

4. Riksdagen beslutar att

5. Riksdagen beslutar att

6. Riksdagen beslutar att

7. Riksdagen beslutar att

8. Riksdagen beslutar att

9. Riksdagen beslutar att

10. Riksdagen beslutar att

11. Riksdagen beslutar att

12. Riksdagen beslutar att

13. Riksdagen beslutar att

14. Riksdagen beslutar att

15. Riksdagen beslutar att

16. Riksdagen beslutar att

17. Riksdagen beslutar att

18. Riksdagen beslutar att

19. Riksdagen beslutar att

20. Riksdagen beslutar att

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin Heimolas-
sa eduskunnan istunnon aikana helmikuun 1 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla valmistavan valiokunnan jäsenet Valta A., Reinikainen, Hakkila, Lehtokoski ja Myllymäki.

1 §. Eduskunnan valiokuntien jäsenet.

Otettiin harkittavaksi kysymys ketä ryhmän jäsenistä ehdotetaan valittaviksi eduskunnan eri valiokuntiin. Valmistava valiokunta oli yksimielinen siitä, että muutoksia valiokuntaryhmien kokoonpanossa olisi tehtävä mahdollisimman vähän, jotenka kuhunkin valiokuntaan asetetaan ehdokkaiksi pääasiassa niiden entisiä jäseniä.

Tämän jälkeen käytiin läpitse kukin valiokunta erikseen ja tehtiin muutamien valiokuntien kohdalla muutamia muutosehdotuksia, jotka esitetään ryhmän hyväksyttäviksi. Muutosehdotukset merkittiin käsillä olevaan eduskunnan kalenteriin ja annettiin ryhmän sihteerien tehtäväksi laatia luettelo ehdokkaista useampana kappaleena ryhmän kokousta varten.

2 §. Ryhmän kokoushuoneen käyttö.

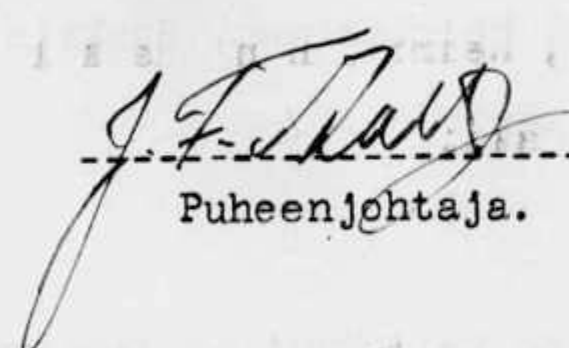
Uuden eduskuntatalon rakennustoimikunnan taholta oli tehty valmistavalle valiokunnalle ilmoitus, että sanottu rakennustoimikunta haluaisi järjestää ryhmän huoneeseen Säätytalossa muutamia päiviä kestävän uuden eduskuntatalon koristemaalausten näyttelyn ja pyytää tähän ryhmän suostumusta.

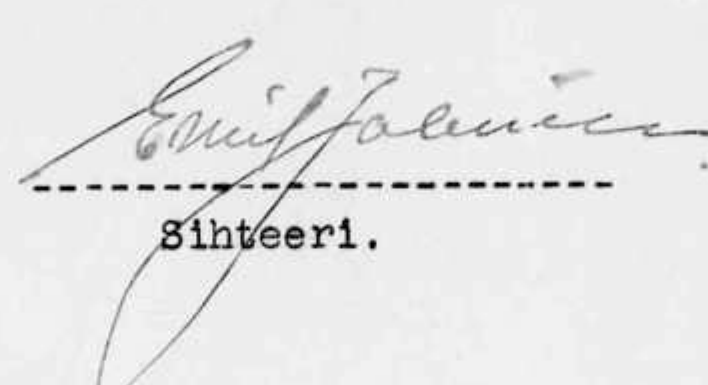
Pyyntöön päätettiin suostua. Katsottiin, että ryhmä, kyseessä olevana aikana voi tarpeen tullen kokoontua suuren valiokunnan huoneessa.

3 §. Ryhmän jäsenmaksun suuruus.

Päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän jäsenmaksu pidettäisiin edelleen samansuuruisena kuin se oli edellistenkin valtiopäivien aikana, nimittäin 40 markkaa kuukaudessa.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja Sos-dem. Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta helmikuun 3 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi Aalto, J. F., pöytäkirjan laati A. Valta. - Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla valiokunnan jäsenet Hakkila ja Lehtokoski.

1 §.

Kansalaisvapaudet ja työväenjärjestöt.

Merkittiin pöytäkirjaan Punkalaitumen sos-dem. kunnallisyhteisön kirjelmä, joka koskee erinäisten kansalaisvapauksien rajoittamispyrkimyksiä ja ryhmän suhdetta niihin. Kirjelmä päätettiin saattaa ryhmän tietoon.

2 §.

Valiokuntain jäsenet.

Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että eri valiokuntiin yleensä valittaisiin samat jäsenet kuin v. 1929 toisilla valtiopäivillä oli ollut, kuitenkin sillä muutoksella, että suuren valiokunnan varsinaisiksi jäseniksi valitaan Halosen sijaan Perho ja Lehikoisen sijaan Koivulahti-Lehto sekä saman valiokunnan varajäseneksi Perhon sijalle Pärssinen.

Tarkistajiksi päätettiin ehdottaa valittavaksi samat kuin edellisillä valtiopäivillä eli varsinaisiksi Keto ja Rapo sekä varalle Ahlström ja Pekkala.

3 §.

Viron eduskunnan vastaanotto.

Ryhmän edustajaksi Viron eduskunnan vastaanottoa valmistavaan komiteaan päätettiin ehdottaa valittavaksi Hakkila.

4 §.

Työttömyyslähetytö.

Kun valtion konepajalla Helsingissä (kenties muuallakin) on otettu käyttöön 5-päiväinen työviikko, päätettiin tämän ja yleensä työttömyysasian johdosta ehdottaa ryhmälle, että valittaisiin lähetystö, joka kävisi hallituksen luona neuvottelemassa mainitusta asiasta. - Lähetystön jäseniksi ehdotetaan Huttunen, Paasivuori ja Aaltonen.

Ryhmän jäsenmaksu.

Ryhmän jäsenmaksu alkaneella istuntokaudella päätettiin ehdottaa pidettäväksi enhallaan eli 40 mk. jäseneltä kuukaudessa.

Vakuudeksi:

J. F. Aalto
Puheenjohtaja.

A. Valtia
Sihteeri.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin Heimolassa eduskunnan istunnon aikana helmikuun 6 p:nä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J.F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edelläänmainittujen lisäksi olivat saapuvilla Myllymäki, Aalto A., Valtia A., Reinikainen, Lehtokoski ja Hakila.

1 §. Valiokuntien puheenjohtajien paikat.

Ryhmän puheenjohtaja J.F. Aalto ilmoitti, että ryhmän puolesta on oltu neuvotteluissa eduskunnan eri valiokuntien puheenjohtajien paikoista ruotsalaisen ja maalaisliiton eduskuntaryhmän jäsenten kanssa, ja on maalaisliittolaisten taholta ilmoitettu, että he olisivat halukkaita myötävaikuttamaan siihen, että sos.-dem. ryhmä saisi puheenjohtajan paikan viidessä valiokunnassa, jos ryhmän taholta suositetaan myötävaikuttamaan maalaisliittolaisen puheenjohtajan valitsemiseen neljään valiokuntaan. Sos.-dem. ryhmän jäsen tulisi puheenjohtajaksi suureen valiokuntaan, talousvaliokuntaan, sivistysvaliokuntaan, pankkivaliokuntaan ja kulkulaitosvaliokuntaan, maalaisliittolainen puheenjohtaja tulisi maatalousvaliokuntaan, laki- ja talousvaliokuntaan, työväenasiaien valiokuntaan ja puolustusasiaien valiokuntaan. Mitä henkilöihin tulee, niin tulisi työväenasiaien valiokunnan puheenjohtajaksi nyt edustaja Pilkkä ja laki- ja talousvaliokunnan puheenjohtajaksi ed. Koivisto.

Aalto A. epäili suostuvatko työväenasiaien valiokunnan sos.-dem. jäsenet äänestämään maalaisliittolaista Pilkkää puheenjohtajaksi, jotenka sopimusta tässä kohden lienee vaikeata saada aikaan.

Myllymäki katsoi, että työväenasiaien valiokunnan puheenjohtajan paikan pitäisi kuulua sos.-dem. ryhmälle yhtä luonnollisesti kuin maatalousvaliokunnan puheenjohtajan paikan katsotaan kuuluvan maalaisliitolle.

Reinikainen oli sitä mieltä, että laki- ja talousvaliokunnan puheenjohtajaksi olisi saatava mahdollisimman pätevä mies. Sellainen

olisi Haataja, joka myös kuuluu tähän valiokuntaan.

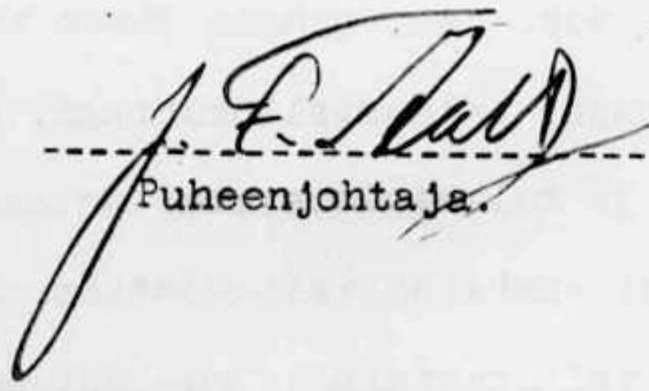
Aalto J.F. huomautti, että maalaisliittolaisten kanssa saadaan kyseessä oleva sopimus aikaan vain sillä ehdolla, että äänestetään heidän esittämiään ehdokkaita niissä valiokunnissa, joissa puheenjohtajan paikka sopimuksen mukaisesti tulee heille. Emme voi mennä määräämään toisen ryhmän ehdokkaita.

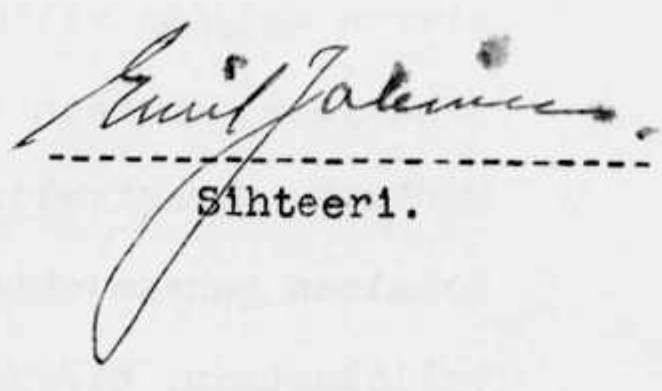
Lehtokoski piti menestyksellisen eduskuntatyön kannalta katsoen tärkeänä sitä, että kuhunkin valiokuntaan saataisiin puheenjohtajaksi mahdollisimman pätevä henkilö.

P ä ä t ö s . Päätettiin yksimielisesti, että ryhmän puolesta tyydytään siihen, että saadaan puheenjohtajan paikka viidessä valiokunnassa, sekä että myötävaikutetaan siihen, että maalaisliitolle tulee puheenjohtajan paikka neljässä valiokunnassa.

Myllymäki huomautti vielä tämän jälkeen, että olisi vielä koettava neuvottelutietä järjestää asia siten, että puheenjohtajan paikka työväenasiain valiokunnassa tulisi sos.-dem. ryhmälle, vaikka muuten viiteen puheenjohtajan paikkaan tyydyttäenkin.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta SHätytalossa helmikuun 13 p:ltä 1930. Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Aalto A., Myllymäki, Valta A. ja Lehtokoski, sekä eri valiokuntaryhmien valitsemina Huttunen työväenasiain valiokunnasta, Ryömä ulkoasiain valiokunnasta, Aromaa talousvaliokunnasta, Koivulahti-Lehto laki ja talousvaliokunnasta, Puittinen puolustusasiain valiokunnasta, Harvala valtionvarainvaliokunnasta ja Komu lakivaliokunnasta.

1 §. Puoluekokouksen päätökset.

Puheenjohtaja esitti puoluesihteerin Viikin lähettämän kirjelmän, joka sisältää ne puoluekokouksen päätökset, jotka välittömästi koskevat eduskuntaryhmää. - Kirjelmä päätettiin esittää ryhmälle.

2 §. Raittiusväen päätöksiä.

Puheenjohtaja esitti seuraavat raittiusjärjestöjen ja kansalaiskokousten lähettämät kirjelmät, joissa painostetaan kieltolain toteuttamisen tärkeyttä: Turun raittiusseurojen keskuustoimikunnan, Kieltolakiliiton Turun seudun aluejärjestön, Piikkiön kansalaiskokouksen, Liedon kansalaiskokouksen ja Kullaan raittiusyhdistyksen.

Kirjelmät päätettiin ehdottaa liitettäväksi ryhmän pöytäkirjaan.

3 §. Työttömyyskysymys.

Puheenjohtaja esitti Helsingissä pidetyn työttömien kokouksen valitseman lähetystön hänelle jättämän kirjelmän, jossa kiinnitetään huomiota työttömyystilanteeseen ja toivotaan toimenpiteitä sen lieventämiseksi. - Kirjelmä päätettiin esittää ryhmälle.

4 §. Rautatieasiat.

Puheenjohtaja esitti kirjelmän, joka koskee rautatien aikaansaamista linjalle Hiitola - Lappeenranta. - Kirjelmä jätetään kululaitosvaliokunnan jäsenille.

5 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt:

K. Valta pyytää vapautusta eduskuntatyöstä helmikuun 15 p:stä 19 p:ään, Halonen 14 p:stä 17 p:ään, Ryömä ja Myllymäki kumpikin 17 päivän istunnosta, sekä P. Asivuori ja Harvala kahden tunnin ajaksi helmikuun 14 p:nä. - Kaikkia pyyntöjä päätettiin puoltaa.

6 §. Poissaolot eduskunnan istunnoista.

Sen johdosta, että eduskunnan istunnosta helmikuun 11 p:nä oli poissa useita ryhmän jäseniä, ilmoittamatta poissaolonsa syytä ryhmän toimihenkilöille, päätettiin lausua ryhmän jäsenille valmistavan valiokunnan puolesta vakava toivomus, ettei tällaista vastaisuudessa tapahtuisi.

7 §. Ryhmän jäsenten tekemät aloitteet.

Puheenjohtaja esitti luettelon niistä aloitteista, joita ryhmän jäsenet ovat tehneet vuoden 1930 valtiopäivien alussa. Samalla hän ilmoitti, että ryhmän virkailijat ovat kaikkiin näihin aloitteisiin tutustuneet ja havainneet ne sekä sisällöltään että muodoltaan sellaisiksi, ettei niiden sisällyttämistä olisi ollut syytä ryhmän taholta evätä. - Asia esitetään myös ryhmälle.

8 §. Varapoliisiasia.

Lakivaliokunnan jäsen Komu ilmoitti, että valiokunnan jäsenten keskuudessa on ollut jonkunverran erimielisyyttä siitä mitenkä olisi suhtauduttava hallituksen esitykseen, joka koskee n.s. varapoliisien asettamista kauppaloihin ja maalaiskuntiin. Esityksen mukaan tulisi kuntien ottaa puoleksi osaa näiden järjestyksenvalvojain

palkkaamiseen, mutta oli osa valiokunnan jäsenistä ollut sitä mieltä, että palkkaus olisi suoritettava kokonaan valtion varoista. Puheja oli omalta kohdallaan sitä mieltä, että hallituksen esitys olisi hyväksyttävä.

Valmistava valiokunta hyväksyi hallituksen esityksen mukaisen kannan.

9 §. Kommunistien välikysymys.

Sen johdosta, että kommunistit ovat tehneet eduskunnassa välikysymyksen eräitten kommunistien kokouksiin kohdistuneiden poliisitoimenpiteiden johdosta, päätettiin valita kolmimiehinen jaosto, joka seuraa tämän asian kehitystä, tutustuen tarkemmin asiaa koskeviin yksityisyyssiteisiin ja siihen vastaukseen, jonka hallitus välikysymykseen antaa, sekä tekee sen jälkeen asiasta esityksen valmistavalle valiokunnalle.

Päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että tähän jaostoon valittaisiin ryhmän puheenjohtajat J. F. Aalto, K. Myllymäki ja ryhmän jäsen E. Huttunen.

10 §. Köyhäinhuoltolain toteuttamisen lykkäminen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta siihen hallituksen esitykseen, joka tarkoittaa köyhäinhuoltolain toimeenpanemisen lykkäämistä, sekä samalla myös oppivelvollisuuden toteuttamisen lykkäämistä tarkoitettavaan hallituksen esitykseen.

Koivulahti-Lehto selosti ensinmainitun hallituksen esityksen käsittelyä laki- ja talousvaliokunnassa. Valiokuntaryhmän jäsenistä olivat muut paitsi Lehtikoinen asettuneet sille kannalle, että hallituksen esitys on hylättävä. Ryhmän jäsen Lehtikoinen sitä vastoin asettui valiokunnassa hallituksen esityksen kannalle.

Myllymäki katsoi, että asia on siksi tärkeä, että hallituksen esitys on äänestettävä yli vaalien, ellei sitä muuten saada kumoon. Lehtikoinen ansaitsee menettelystään muistutuksen.

Päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän jäsenten on asian käsittelyn kaikissa vaiheissa vastustettava köyhäinhuoltolain toteuttamisen lykkäämistä tarkoittavaa hallituksen esitystä, samoin on ryhmän jäsenten vastustettava myöskin oppivelvollisuuslain tote-

uttamisen lykkäämistä tarkoittavaa hallituksen esitystä.

11 §. Asevelvollisten palvelusaikakysymys.

Sen johdosta, että kysymys asevelvollisten palvelusajan lyhentämisestä tulee eduskunnassa toiseen käsittelyyn helmikuun 14 p:nä ja koska on todennäköistä, että ryhmän taholta tehty aloite tulee hylätyksi, päätettiin ~~ehdottaa~~ ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että asian kolmannessa käsittelyssä esitettäisiin eduskunnalle ryhmän puolesta asiaa koskeva ponsi. Ponsilauselmaa laatimaan ja sen esittämisestä huolehtimaan päätettiin ehdottaa valittaviksi ryhmän puheenjohtajat J. F. Aalto ja K. Myllymäki sekä M. Puittinen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

Eino J. Järvi

Sihteeri.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta helmikuun 20 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämäinittujen lisäksi olivat saapuvilla Aalto A., Valta A. Myllymäki, Lehtokoski, Hakkila, Aromaa, Koivulahti, Lehto, Puittinen, Ryömä, Huttunen, Komu, Harvala ja Ailio sekä puoluesihteerit Viik ja puoluetoimikunnan jäsen Tanner.

1 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt:

Ottaakseen osaa Kuopion läänin itäisen vaalipiirin piirikokoukseen pyytävät Seppälä, Lehtikainen, Koponen, Väisänen ja Puittinen vapautusta eduskuntatyöstä helmikuun 21 päivän aamusta 24 päivän iltaan. - Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että näihin pyyntöihin suostuttaisiin.

2 §. Raittiuskysymykset.

Puheenjohtaja esitti 12 pöytäkirjanotetta, jotka olivat saapuneet Varsinais-Suomessa pidetyistä raittiussväen kokouksista ja joissa painostetaan kieltoain säilyttämisen tärkeyttä. - Kirjelmät päätettiin säilyttää ryhmän pöytäkirjan yhteydessä.

3 §. Asevelvollisten palvelusaikakysymys.

Puheenjohtaja J. F. Aalto esitti laatimansa ponsiehdotuksen asevelvollisten palvelusaikaa koskevassa kysymyksessä eduskunnalle esitettäväksi. Ponsiehdotus kuuluu seuraavasti:

Eduskunta lausuu toivomuksen, että hallitus valmistaisi ja kiireellisesti jättäisi eduskunnalle esityksen asevelvollisten palvelusajan lyhentämisestä.

Ryömä lausui, että ponnassa pitäisi kait olla mainittuna myöskin

se palvelusajan pituus, johonka nykyinen palvelusaika olisi lyhennettävä, siis ettei palvelusaika saa olla 9 kuukautta pitempi.

Puittinen asetti ponsiehdotuksen esittämisen kokonaan epäilyksen alaiseksi, jos eduskunta hylkää tällaisen ponnin, niin se hän antaa maalaisliittolaisille aiheen selittää, että eduskunta ei tahdo palvelusaikaa lyhennettäväksi.

Lehtokoski oli Puittisen kannalla.

Harvala, Aromaa ja Huttunen kannattivat ponnin esittämistä.

P ä ä t ö s : Ehdotetaan ryhmän päätettäväksi, että puheenjohtaja Aallon esittämä ponsiehdotus sellaisenaan esitettäisiin eduskunnalle.

4 §. Erotettujen valtionpalvelijain asia.

Puheenjohtaja esitti Jyväskylästä saapuneen, junamies Kustaa Salmisen lähettämän kirjelmän, jossa kiinnitetään ryhmän huomiota siihen, että ne rautatieläiset, jotka vuoden 1918 tapausten takia erotettiin toimistaan, mutta sen jälkeen eduskunnan päätöksen mukaisesti ovat otetut takaisin valtionrautateiden palvelukseen, eivät ainakaan läheskään kaikissa tapauksissa saa lukea virkavuosiin ennen kansalaisotaa palvelemaansa aikaa, vaan katsotaan heidät uusiksi toimenhaltijoiksi.

Huttunen ehdotti, että valittaisiin kaksi henkilöä käymään valtioneuvostossa ottamassa asiasta selkoa. Kirjelmässä mainitun laisista tapauksista on tehty valituksiakin valtioneuvostolle.

Harvala huomautti, että kaikissa erotettujen rautatieläisten ryhmissä, olivatpa he erotetut kurinpidollista tietä tai senvuoksi, että olivat tulleet tuomituiksi valtiorikosoikeudessa, on myös sellaisia, jotka ovat saaneet lukea entisen toimiaikansa virkavuosiksi. Nähtävästi siis asia olisi järjestettävissä.

P ä ä t ö s : Ehdotetaan ryhmän päätettäväksi, että ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja E. Huttunen käyvät valtioneuvostossa ottamassa selkoa edellä mainitusta asiasta.

5 §. Ruotsalaisten välikysymys.

Puheenjohtaja J. F. Aalto ilmoitti, että hallitus antaa vasta-

uksen ruotsalaisten taholta tehtyyn, oikeusministeri Kailan esitymistä Korkeimman Oikeuden jäsenten nimitysasiassa koskevaan välikysymykseen tiistaina helmikuun 25 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa. Samassa istunnossa annetaan vastaus myös kommunistien tekemään välikysymykseen. Minkälainen hallituksen vastausten sisältö kumpaankin välikysymykseen tulee olemaan, sitä ei puheenjohtaja vielä voinut sanoa, vaikka hän olikin ollut näistä asioista ~~seurauksena~~ keskustelussa pääministeri Kallion kanssa. Pääministeri oli antanut lupauksen siitä, että vastausten sisältöön kyllä saadaan tutustua ennen eduskunnan edellämäinnittua istuntoa. Puheenjohtaja Aalto katsoi, että suhtautumisesta ruotsalaisten välikysymykseen nyt jo siitä huolimatta ehkä voitaisiin ryhmän kokouksessa keskustella.

Ryömä lausui, että ryhmän suhtautuminen ruotsalaisten välikysymykseen riippuu paljon siitä, mitenkä hallitus siihen vastaa. Siitä voi tulla suuri juttu, mutta se voi kuivua myös vähäpätöiseksi.

Harvala oli sitä mieltä, että ryhmän olisi kokoonnettava maanantaina helmikuun 24 p:nä uudelleen, tästä asiasta lopullisesti päättämään.

Komu arveli, että valmistavan valiokunnan olisi nyt jo kantansa asian suhteen määriteltävä.

Ailio katsoi, että on tärkeätä tietää esim. se minkälaisissa olosuhteissa ja missä ominaisuudessa ministeri Kailan ja presidentti Pehkosen keskustelu on tapahtunut. Onko se ollut yksityiskeskustelu vaiko suoritettu virallisesti.

P ä ä t ö s : Ehdotetaan ryhmän päätettäväksi, että ryhmä kokoontuu maanantaina helmikuun 24 p:nä klo 8 illalla päättämään suhtautumisesta sekä ruotsalaisten että myös kommunistien välikysymykseen.

6 §. Painovapauden rajoittamisesitykset.

Lakivaliokunnan jäsen Komu ilmoitti, että hallituksen esitys painovapauslain muuttamisesta siten, että sanotun lain noudattamisen valvonta siirrettäisiin oikeuskanslerin virastosta oikeusministeriöön, oli ollut samana päivänä käsiteltävänä lakivaliokunnassa ensimmäisessä lukemisessa ja näyttää siltä, että esitys tulee valiokunnassa hylätyksi. Mitä painovapauden rajoittamista tarkoittavan rikoslain asianomaisen kohdan muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen tulee, niin

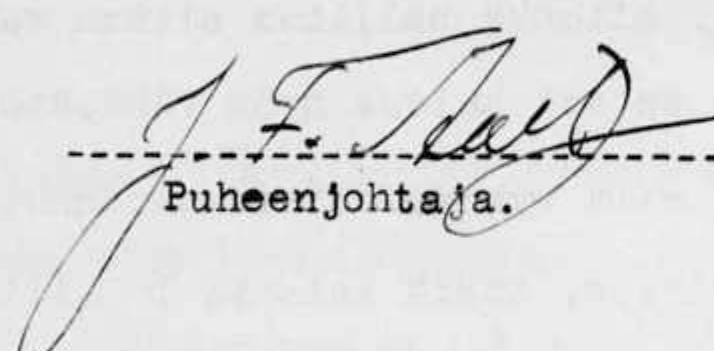
on mahdollista, että sekin saadaan valiokunnassa hylätyksi.

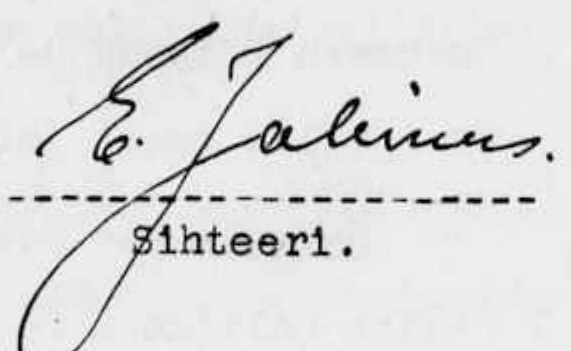
P ä ä t ö s : Ehdotetaan ryhmän päätettäväksi, että kumpaakin painovapauden rajoittamista tarkoittavaa hallituksen esitystä on vastustettava niiden käsittelyn kaikissa vaiheissa.

7 §. Kommunistilehtien tilaaminen.

Sen johdosta, ettei ryhmän huoneeseen vielä ole tilattu lainkaan kommunistisia lehtiä, päätettiin, että tilataan ryhmälle kommunistien pää-äänenkannattaja sekä myös "hoipertelijain" lehti Suomen Työmies.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta SHätytalossa helmikuun 24 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämmainittujen lisäksi olivat saapuvilla Aalto A., Valta., Lehtokoski, Hakkila, Ryömä, Keto, Komu, Harvala, Huttunen, Pekkala, Reinikainen, Ailio, Aromaa ja Sventorzet ski sekä puoluesihteer i Viik.

1 §. Raittiusasiat.

Puheenjohtaja esitti ryhmälle saapuneet pöytäkirjanotteet Jyväskylä ssä ja Vaajakoskella pidetyistä raittiusväen kokouksista, jotka asiakirjat päätettiin säilyttää ryhmän pöytäkirjan yhteydessä.

2 §. Kommunistien välikysymys.

Sen johdosta, että hallitus antaa vastauksen kommunistien tekemään välikysymykseen tiistaina helmikuun 25 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa, otettiin jälleen käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta tähän välikysymykseen ja siihen vastaukseen, jonka hallitus ~~sen~~ siihen tulee antamaan. Samalla oli valmistavalla valiokunnalla tieto hallituksen vastauksen sisällöstä.

Huttunen huomautti, että kommunistien välikysymys perusteluineen tuntuu tällä kertaa verrattain asialliselta, mutta hallituksen vastaus siihen on myös tyydyttävä. Sos.-dem. ryhmän taholta on kumminkin eduskunnassa sanottava, ettei laillisen toiminnan häiritsemistä poliisiviranomaisten taholta saa tapahtua. Epäluottamuslausetta ei hallitukselle voitane esittää.

Reinikainen piti myös hallituksen vastausta asiallisena.

Hakkila lausui, että välikysymyksen perusteluissa mainituista tapauksista on Viipurin tapaus sellainen, jossa poliisi on tehnyt virheen, mutta hallituksen vastauksessa selitetään sekin melko hyvin.

Ryömä piti myös hallituksen vastausta tyydyttävänä.

Viik huomautti, että kun näitä välikysymyksiä alkaa tulla melko

usein, niin olisi luotava joku menettelytapa, jota niissä noudatettaisiin silloin kuin ei haluta kaataa hallitusta. Jos nimittäin asia ei ole sen arvoinen. Voitaisiin vain puhua hyvin, mutta sitten äänestä hiljaa.

Harvala yhtyi Viikin käsitykseen. Jos ei pidetä asiaa sellaisena, että hallitusta olisi syytä kaataa, niin silloin on tyydyttävä vain arvosteluun.

Aalto J.F. lausui käsityksensä, että sillä tavalla voidaan kyllä menetellä välikysymyksissä kuin Viik ja Harvala olivat esittäneet, mutta mitä nyt puheenaolevaan kommunistien välikysymykseen tulee, niin siinä olisi ryhmän taholta esitettävä ponsiehdotus, joka ei kumminkaan merkitsisi epäluottamuslausetta hallitukselle.

Keto kannatti tällaisen toivomusluontoisen ponnien esittämistä.

Aalto A. piti ponsiehdotusta tarpeettomana.

P ä ä t ö s : 7 äänellä 5 ääntä vastaan päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että esitetään ponsi, jonka laativat Aalto J.F., Keto ja Huttunen. Ja että ryhmän kannan eduskunnassa esittää Huttunen.

3 §. Ruotsalaisten välikysymys.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta ruotsalaisen eduskuntaryhmän taholta tehtyyn välikysymykseen, johonka hallitus antaa vastauksen helmikuun 25 p:nä, ja johonka vastaukseen valmistavalla valiokunnalla oli ollut tilaisuus ennakolta tustua.

Harvala ilmoitti puoluetoimikunnan käsitelleen tätä asiaa ja oli puoluetoimikunta tullut siihen tulokseen, ettei hallitusta ole kaadettava tähän kysymykseen.

Ailio katsoi, että oikeusministeri Kailan ~~menettely~~ menettely ei ole ollut lainmukaista.

Viik oli sitä mieltä, että tämä kysymys on eduskunnassa hoidettava keskustelussa, eikä äänestyksessä. Kailan menettelyä on arvosteltava, mutta epäluottamuslausetta hallitukselle ei tarvitse antaa.

P ä ä t ö s : Ehdotetaan ryhmän päätettäväksi, että omaa ponsiehdotusta ei esitetä, vaan arvostellaan keskustelussa oikeusministerin esiintymistä, sekä että ryhmän kannan esittää ryhmän pu-

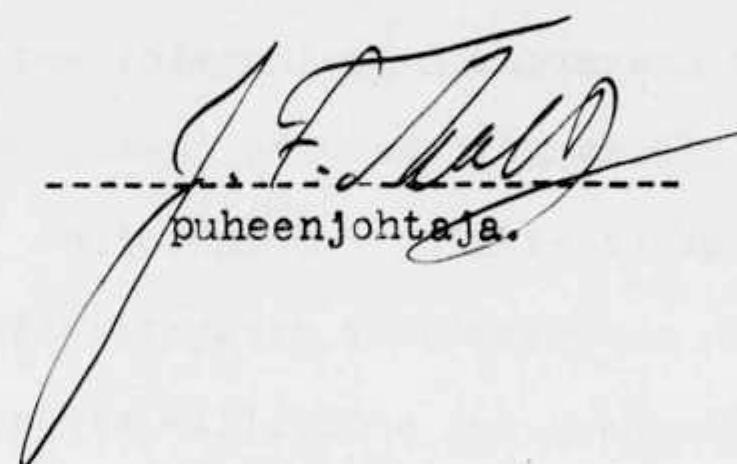
heenjohtaja J. F. Aalto.

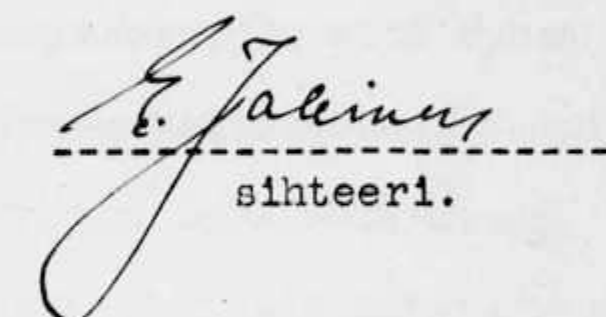
Samalla päätettiin, että varoitetaan ryhmän jäseniä antamasta ryhmän päätöksistä näissä asioissa mitään tietoja ryhmän ulkopuolelle.

4 §. Järjestyksen ja turvallisuuden tehostaminen.

Sen johdosta, että ehdotus laiksi järjestyksen ja turvallisuuden tehostamisesta tulee eduskunnassa toiseen käsittelyyn ensi istunnossa ja kun on tiedossa, että tehdään ehdotus tämän lain säätämisestä vain kolmeksi vuodeksi, niin päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmä tulee kannattamaan tätä ehdotusta.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

puheenjohtaja.

sihteeri.

P ö y t ä k i r j a . Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta 25 p:ltä helmikuuta 1930. - Kokous pidettiin Heimolassa puolen tuntia ennen eduskunnan istunnon alkamista. Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Reinikainen, Valta A., Aromaa, Huttunen, Lehtokoski, Keto, Komu, Aalto A., ja Koponen.

1 §. Kommunistien välikysymys.

Sen johdosta, että hallitus antaa eduskunnan istunnossa samana päivänä vastauksen kommunistien tekemään, eräitä poliisiviranomaisten toimenpiteitä koskevaan välikysymykseen, ja että ryhmä oli edellisenä päivänä pitämässään kokouksessa valtuuttanut valmistavan valiokunnan lopullisesti hyväksymään sen ponsiehdotuksen, joka välikysymyksen yhteydessä on päätetty eduskunnalle esittää, oli valmistava valiokunta nyt kokoontunut tätä ponsiluonnosta tarkastamaan ja siitä päättämään.

Puheenjohtaja Aalto esitti laatimansa ponsiehdotuksen, joka kuului seuraavasti: Eduskunta, hallituksen vastauksen kuultuaan, toteaa,

että erinäisten paikkakuntien poliisiviranomaiset ovat ylittäneet valtuuksiin rajoittamalla kansalaisten kokoontumisvapautta ja että hallitus on jokiinnittänyt asiaan huomiota, ja kehoittaa hallitusta edelleen valvomaan, että laissa turvattua kansalaisten kokoontumisvapautta ei loukata sekä siirtyy päiväjärjestykseen.

Lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyttiin edellä esitetty ponsiehdotus yksimielisesti.

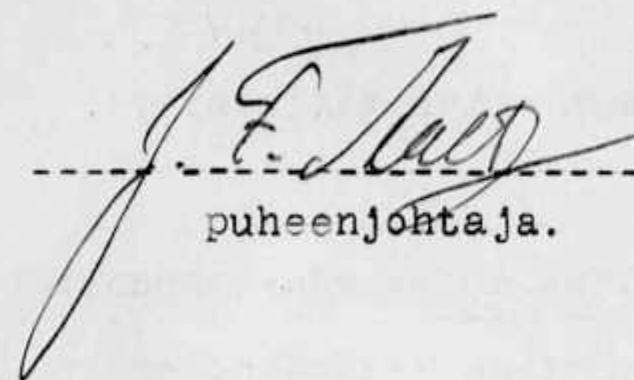
2 §. Ruotsin matka.

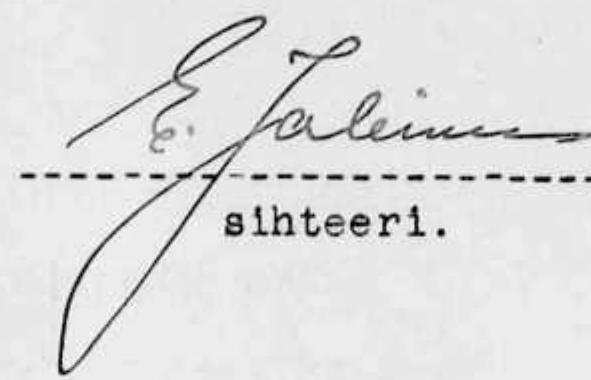
Puheenjohtaja ilmoitti, että Ruotsin lähettiläs Helsingissä on eduskunnan puhemiehelle esittänyt toivomukseen, että eduskunnan jäsenet tekisivät matkan Tukholmaan kesäkuun loppupuolella Tukholman maatalousnäyttelyn aikana. Matka tapahtuisi "Kungsholm" laivalla

ja tulisi se kestämään yhden viikon. Matka tulisi olemaan vapaa ja asunto laivalla Tukholmassa oloajan myös maksuton. Mukaan tähän matkaan voitaisiin ottaa kaikkiaan noin 150 henkilöä, niistä toistasataa eduskunnan jäsentä.

Edellä esitetyn ilmoituksen johdosta päätettiin toimittaa ryhmän jäsenten keskuudessa merkintä siitä ketkä mahdollisesti haluavat lähteä tähän retkeen mukaan ja senjälkeen päätetään matkaan osallistumisesta.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

puheenjohtaja.

sihteeri.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta helmikuun 27 p:ltä 1930.
Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainitujen lisäksi olivat saapuvilla Aalto A., Valta A., Lehtokoski, Aromaa, Koponen, Koivulahti-Lehto, Komu, Puitinen, Myllymäki, Huttunen ja Hakkila.

1 §. Ruotsiin tehtävä matka.

Sen johdosta, että Ruotsin lähettiläs on eduskunnan puhemiehen kautta kehoittanut eduskunnan jäseniä ottamaan osaa matkaan, joka tehdään Tukholmaan kesäkuun loppupuolella ja joka kestää yhden viikon ajan, oli ryhmän keskuudessa toimitettu koemerkintä tälle matkalle haluavista, ja oli matkaan halukkaiksi ilmoittautunut 47 ryhmän jäsentä. Tämän johdosta päätti valmistava valiokunta, että tehdään asiasta tämän mukainen ilmoitus eduskunnan puhemiehelle, ja jos tapahtuu niin, ettei näin suurta määrää ilmoittautuneita voida ottaa huomioon, toimitetaan jonkinlaista karsintaa matkalle haluavien suhteen.

2 §. Poronhoitoasiat.

Puheenjohtaja ilmoitti, että ryhmän puheille pyrkii Rovaniemen ja Ylitornion maanviljelijäin lähetystö, joka tahtoo esittää joitakin toivomuksia poronhoitoa koskevan lain suhteen. - Lähetystö päätettiin ottaa vastaan.

3 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt: Huttunen pyytää vapautusta eduskuntatyöstä maaliskuun 5 päivästä toistaiseksi ulkomaanmatkan takia, Haverinen pyytää vapautusta eduskunnan istunnosta helmikuun 28 p:nä kunnallisten ja järjestötehtävien takia, Valjakka pyytää vapautusta eduskuntatyöstä toistaiseksi vakavan sairauden takia.

Kaikkia näitä pyyntöjä päätettiin puoltaa.

4 §. Läskelän - Impilahden radan rautatie-työläisten asia.

Puheenjohtaja ilmoitti, että rautatietyömiehet Huusko ja Poikolainen Läskelän - Impilahden radalta olivat käyneet hänen luonaan ja jättäneet hänen kauttaan ryhmälle kirjallisen esityksen eräästä työselkkauksesta, joka mainitulla rautatietyömaalla oli aiheutunut siitä, että joukko työmiehiä oli kesällä eduskuntavaalien aikana ollut yhteisestä päätöksestä vaalipäivänä poissa työstä, ottaakseen osaa vaaleihin. Tämä työstä pois jääminen vaalipäivänä oli ollut välttämätöntä, koska matkat vaalipaikoille olivat pitkät. ~~Vuorokauden~~ taholta ryhdyttiin kumminkin rankaisutoimenpiteihin, kieltämällä miehiltä oikeus kesäloman saantiin. Ja myöhemmin kun miehet ryhtyivät hankkimaan itselleen oikeutta eroitettain edellämainitut Huusko ja Poikolainen kokonaan työstä, koska he olivat esiintyneet työtoveriensä luottamushenkilöinä tässä asiassa. - Kirjelmässään pyytävät he nyt jotakin toimenpidettä ryhmän puolelta.

Puheenjohtajan ehdotuksen mukaisesti päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että valittaisiin kaksi henkilöä käymään kulkulaitosministerin luona tämän asian johdosta, ja että tämän saisivat tehtäväkseen ryhmän puheenjohtaja J.F. Aalto ja ryhmän jäsen E. Huttunen.

5 §. Eduskunnan istuntokauden pituus.

Sen johdosta, että puhemiesneuvostossa tulee lähipäivinä esille kysymys eduskunnan kevätistuntokauden päättämisaajasta, päätettiin lausua sellainen toivomus, että istuntokausi lopetettaisiin maaliskuun loppuun mennessä.

6 §. Rautatieasiat.

Puheenjohtaja esitti ryhmälle saapuneen, Viipurin - Laatokan radan aikaansaamista koskevan kirjelmän, joka päätettiin jättää kulkulaitosvaliokunnan jäsenille.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

J. F. Aalto

E. Huttunen

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta maaliskuun 13 p:ltä 1930. -

Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Valta A., Lehtokoski, Hakila, Harvala, Aromaa, Koponen, Puittinen, Myllymäki, Komu, Pekkala, Keto ja puoluesihteerinä Viik.

1 §. Kirjelmä.

Puheenjohtaja esitti eduskunnan puhemieheltä saapuneen, Ruotsiin suunniteltua matkaa koskevan kirjelmän, jossa puhemies Virkunen ilmoittaa, että sanottua Ruotsiin ajottua matkaa varten on olemassa kaksikin ehdotusta. Ensiksi kenraali Linderin tarjous vapaasta matkasta kesäkuun lopulla, joka puhemiehen mielestä olisi kumminkin jätettävä muiden kansalaisten eikä edustajien käytettäväksi, sekä toinen ehdotus, että eduskunnan jäsenet yksinään tekisivät myöhemmin puheenaolevan matkan jollakin suomalaisella laivalla, jolloin matka tulisi maksamaan 2 - 3,000 mk hengeltä.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin, että ilmoitetaan vastaukseksi eduskunnan puhemiehelle, ettei ryhmän taholla tunneta mitään mielenkiintoa jälkimäistä vaihtoehtoa kohtaan, eikä siis osallistuta siihen hankkeseen.

Puheenjohtaja esitti metsänvartija Sakari Toivaselta Oulun läänin Pyhäjärveltä saapuneen kirjelmän, jossa pyydetään ryhmän toimenpidettä siinä, että metsänvartijoille maksettaisiin sellainen palkka kuin eduskunnan asiasta tekemät päätökset edellyttävät.

Kirjelmä päätettiin jättää ryhmän jäsenelle M. Pekkalalle metsähallituksessa huomioon otettavaksi.

Puheenjohtaja esitti tämän jälkeen Oulun talonmistajayhdistyksen kirjelmän, koskeva katurasituskysymystä. - Kirjelmä päätettiin liittää pöytäkirjaan.

Puheenjohtaja esitti vielä Ruoveden Pekalan ja Pohjankylän työväenyhdistyksen puolesta puoluetoimistoon lähetetyn pöytäkirjanotteen

jossa paheksutaan niiden ryhmän jäsenten menettelyä, jotka n.s. kaljaprosenttiasialla äänestivät edustaja v. Frenckellin aloitteen puolesta tai pidättäytyivät siinä äänestyksestä. Samalla esitti puheenjohtaja puoluesihteerin Viikin kirjeen, jossa hän ilmoittaa kirjoittaneensa mainitulle yhdistykselle ja lähemmin selostaneensa asiaa, josta yhdistyksen jäsenillä päätöstä tehdessä näyttäisi olleen puutteelliset tiedot.

2 §. Lomapyynnot.

Koponen ilmoitti aikovansa pyytää vapautusta eduskunnan istunnosta tiistaina maaliskuun 18 päivänä. - Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että pyyntöön suostuttaisiin, ellei kysymys rikoslain 2 luvun 17 §:n muuttamisesta ole siinä istunnossa esillä.

3 §. Lähetystöt.

Puheenjohtaja ilmoitti, että ryhmän puheille on ilmoitettu kaksi lähetystä, toinen Viipurin talonomistajain ja toinen Oulun - Kuusamon rata-asiaa esittävä lähetys. - Lähetystöt päätettiin ottaa vastaan ryhmän kokouksessa.

4 §. Puolueneuvoston kokous.

Eduskuntaryhmän edustajaksi maaliskuun 30 p:nä pidettävään sos.-dem. puolueneuvoston kokoukseen päätettiin ehdottaa valittavaksi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto.

5 §. Katurasituskysymys asemakaavalaissa.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta parhain aikaa eduskunnassa käsiteltävänä olevaan asemakaavalakiin sikäli kuin se koskee kaupunkien katurasitusta.

Puheenjohtaja J. F. Aalto lausui, että laki- ja talousvaliokunnassa on tullut hyväksytyksi lakiehdotukseen kohta, joka aivan liian suurella määrällä siirtäisi katurasituksen kaupunkien kannettavaksi ja vapauttaisi tonttien omistajat siitä. Tämä ei ole oikein.

Se merkitsisi sängen tuntuva lisämenoa kaupungeille ja rasittaisi aivan kohtuuttomasti veronmaksajia. Tosin kaupungillekin olisi määrättävä katujen kunnossapitovelvollisuutta, mutta sen tulisi tahtua vain poikkeustapauksissa ja kaupungin omasta harkinnasta riippuen. Yleisenä sääntönä on laissa pidettävä, että katurasitus kuuluu talonomistajille.

Lehtokoski oli sitä mieltä, että kun asia nyt on lähetetty suuressa valiokunnassa jaostoon, johon sos.-dem. ryhmän jäsenistäänkin kuuluu tätä asiaa tuntevia henkilöitä, niin sitä tuskin on tarpeellista ryhmässä käsitellä. Jaoston jäsenet sen kyllä hoitavat tyydyttävästi.

Harvala ilmoitti yhtyvänsä pääasiassa puheenjohtaja Aallon käsitykseen siinä, että katurasitus kaupungeissa on jätettävä talonomistajien kannettavaksi. Siitä huolimatta on oleva sellaisia poikkeustapauksia, joissa kaupunki tulee osallistumaan katujen kunnossapitoon. Esimerkiksi erikoisen vilkasliikkeisillä paikoilla tai sellaisissa kaupunginosissa, joissa talonomistajat ovat varsin vähävaraista väkeä. Olosuhteiden mukaan.

Myllymäki huomautti, että on myös tapauksia, joissa vähävaraisen väestön kannalta olisi parempi, että katurasitus kuuluisi kaupungille, eikä talojen omistajille. Katurasitus koskee erikoisen raskaasti mykän laitakaupunkien pientalojen omistajia.

Hakkila katsoi, ettei katurasitusta mitenkään voida siirtää kokonaan kaupungeille, se nostaisi tavattomasti veroäyrin hintaa, siksi kalliiksi katujen kunnossapito kaupungeille tulisi. Talonomistajat voivat suorittaa sen usein paljon mukavammin, ei se heille niin mahdoton rasitus ole.

Puheenjohtaja Aalto huomautti vielä, että perustavaa laatua olevat työt katuja rakennettaessa sekä yleiset kulkuväylät, kuten suuret viertotiet j.n.e. jäisivät siinäkin tapauksessa kaupunkien kustannettaviksi, että katurasitus yleensä muuten jäisi talonomistajille.

P ä ä t ö s : Päätettiin hyväksyä se puheenjohtaja Aallon ja Hakkilan esittämä kanta, että yleisenä sääntönä uutta asemakaavalakia säädettäessä on pidettävä sitä, että katurasitus kaupungeissa on jätettävä tontinomistajien kannettavaksi, lukuunottamatta poikkeustapauksia, joissa kaupunki oman harkintansa mukaan voi osallistua katujen kunnossapitoon.

Asiaa ei katsottu tarpeelliseksi esittää ryhmän kokouksessa käsiteltäväksi, vaan päätettiin jättää se asianomaisen suuren valiokunnan jaoston jäsenten hoidettavaksi edellä mainitun päätöksen mukaisesti.

6 §. Merivartiolaitoksen perustaminen.

Otettiin valmistavasti käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta niihin hallituksen esityksiin, jotka tarkoittavat merivartiolaitoksen perustamista ja varojen myöntämistä siihen tarkoitukseen.

Puheenjohtaja Aalto lausui, että eräät ryhmän jäsenet ovat esittäneet sellaisen kannan, että hallituksen esitys merivartiolaitoksen perustamisesta olisi hyväksyttävä, mutta siihen kuuluvien laivojen rakentamiseen ei olisi varoja myönnettävä, ennenkuin saadaan tarkempi selvitys niiden asemapaikoista.

Puittinen ilmoitti vastustavansa hallituksen esitysten hyväksymistä. Esitetty suunnitelma tulee toteutettuna varmasti sangen kalliiksi. Ja minkälaiseksi kyseessä oleva laitos muodostuu, siitä ei ole mitään selvyyttä.

Aromaa ja Lehtokoski olivat sitä mieltä, että hallituksen esityksiä ei voitane ainakaan niiden tietojen perusteella, mitä suunnitelmasta merivartiolaitoksesta nyt on olemassa, ~~sen~~ vastustaa. Salakuljetuksen vastustamiseksi tarvitaan toimenpiteitä.

Hakkila katsoi, ettei näin laajasuuntaista esitystä voitane enään kevätistuntokaudella käsitellä, hallituksen olisi pitänyt antaa esityksensä aikaisemmin.

Myllymäki piti asiaa vielä siksi epäselvänä, ettei sitä voida esittää ryhmän käsiteltäväksi. Toimenpiteitä salakuljetuksen estämiseksi kyllä tarvittaisiin.

Viik lausui, että puolueen ja sen eduskuntaryhmän suhtautuminen tällaiseen hankkeeseen riippuu paljon siitä, minkälaisia ne laivat ovat, joita ajetaan rakentaa, ovatko ne samalla sotalaivoja. Puoluekokouksen päätös velvoittaa salakuljetusta vastustamaan, mutta kieltää myös yhtä jyrkästi myötävaikuttamasta sotalaivojen rakentamiseen.

Komu katsoi, että rakennettaviksi suunnitellut laivat ovat suuresti sotalaivojen tapaisia.

P ä ä t ö s : Päätettiin jättää asia asianomaisen valtionvarainvaliokunnan jaoston tutkittavaksi ja lähemmin valmisteltavaksi, jonka sen jälkeen tulee tehdä asiasta esitys valmistavalle valiokunnalle.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

J. F. Aalto

Eniffalinen

P ö y t ä k i i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta maaliskuun 20 p:ltä 1930.

Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Valta A., Lehtokoski, Aromaa, Pekkala, Komu, Myllymäki, Harvala, Huttunen, Aalto A., Voionmaa, Puittinen, Ailio, Hakkila, Koivulahti-Lehto, Koponen ja puoluesihteerinä Viik.

1 §. Puolueneuvoston kokous.

Puheenjohtaja esitti puoluetoimikunnalta saapuneen kirjelmän, joka sisältää maaliskuun 30 p:nä 1930 pidettävän puolueneuvoston kokouksen työohjelman. - Kirjelmä päätettiin jättää puheenjohtajalle, joka edustaa ryhmää sanotussa puolueneuvoston kokouksessa.

2 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt:

Turun 1. eteläisen piirin edustajat Aaltonen, Jokinen, Lehtokoski ja Perho pyytävät vapautusta maanantaina 24/3 pidettävästä eduskunnan istunnosta, Turun piirikokouksen takia. Halonen pyytää vapautusta 21/3 pidettävästä istunnosta kunnallisten tehtävien takia. Lehtokoski pyytää vapautusta kello 3:stä i.p. 21/3 maaliskuun 26 p:n aamuun. Rapo ja Pensas pyytävät vapautusta 24/3 pidettävästä istunnosta.

Päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että Aaltosen, Jokisen ja Halosen pyyntöihin suostutaan, mutta että muille ryhmän jäsenille myönnetään lomaa maaliskuun 24 p:nä ainoastaan siinä tapauksessa, ettei eduskunnassa siinä päivänä ole mitään erikoisen tärkeitä asioita päiväjärjestyksessä.

3 §. Ruotsiin tehtävä matka.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että eduskunnan puhemies Virkkunen on ilmoittanut, että suunnitelma Ruotsiin tehtävästä matkasta on

nytemmin saanut sellaisen käänteeseen, että matka tehtäisiin jollakin Turusta lähtevällä suomalaisella laivalla, ja tulisi matka maksamaan I luokassa 620, II luokassa 520 ja III luokassa 330 mk. sisältyen siihen myös ruoka matkalla. Tukholmassa oloajaksi koettaisiin erään sikkäläisen toimiston avulla järjestää asuntoja, jotka tulisivat ainakin jonkunverran halvemmiksi kuin tavalliset taksat ovat. Matkaa suunnittelemaan olisi ryhmien asetettava yhteinen toimikunta. Mukaan voitaisiin matkalle ottaa noin 150 henkeä, ja olisi matkalle haluavista tehtävä koemerkintä.

Päätettiin yhteisen matkaa suunnittelevaan toimikuntaan valita ryhmän sihteeri E. Jokinen,, jonka tehtäväksi annettiin myös merikinnän toimittaminen matkalle haluavista.

4 §. Merivartiolaitoksen perustaminen.

Otettiin jälleen valmistavasti käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta niihin hallituksen esityksiin, jotka tarkoittavat erikoisen merivartiolaitoksen perustamista. Alustavan puheenvuoron asiasta käytti

Puittinen, joka lausui, että nämä esitykset ovat hallituksessa liian puutteellisesti valmistetut. Esimerkiksi laitoksen aiheuttamista kustannuksista ei ole ollut varmoja tietoja. Nyt on sentään sisäministeriöstä saatu laskelmat, joiden mukaan tästä suunnitelmasta aiheutuisi kertakaikkisia menoja 17,263,322 markkaa. Tämän lisäksi aiheuttaisi laitos vuosittain kustannuksia 5,146,400 markkaa. Nämä menot tuskin sentään riittävät. Siis sängen kallis laitos. Sitä paitsi tultaisiin tässä edistämään sotavarusteluja. Laivat ovat sotatarkoituksiinkin sopivia, kuten yliesikunta asiasta nimeenomaan on lausunut. Puolustuslaitos pitää juuri tällaisia laivoja tarpeellisina. Toiselta puolen suunnitellut laivat ovat huonoja aluksia. Niiden merikelpoisuus on kyseenalainen, asiantuntijan lausunnon mukaan. Ehdotti, että hallituksen esitys hylättäisiin, mutta mietinnön perusteluissa lausuttaisiin, että hallituksen on tutkittava lähemmin asiaa ja annettava uusi esitys toimenpiteistä salakuljetuksen estämiseksi.

Myllymäki lausui, että salakuljetuksen vastustamiseksi on jotakin tehtävä, jos tahdotaan kieltoilaki toteuttaa. Ellei valvontaa tahdota tehostaa, niin on koko lakia turha puolustaa. Arveli, että Puittinen mielellään näkee heikkouksia hallituksen esityksissä,

ja tahtoo siis painostaa niitä. Kannatti hallituksen esitysten hyväksymistä. Yksityiskohtiin tietysti voidaan muutoksia tehdä.

Huttunen, Voionmaa ja Lehtokoski olivat samalla kannalla kuin Myllymäki.

Aalto J.F. ja Komu ilmoittivat yhtyvänsä Puittisen käsitykseen ja kannattavansa hänen hylkäävää ehdotustaan.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys tehtyjen ehdotusten välillä. 13 äänellä 4 ääntä vastaan päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että hallituksen esitykset hyväksyttäisiin.

5 §. Koululaivan ostaminen puolustuslaitokselle.

Sen johdosta, että hallitus on tehnyt eduskunnalle esityksen jonkun purjelaivan ostamisesta puolustuslaitoksen tarpeisiin koululavaksi järjestettäväksi ja ehdottanut, että kuluvan vuoden menosääntöön varattaisiin määräraha tätä tarkoitusta varten, päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että vastustetaan tällaisen lisämäärärahan ottamista kuluvan vuoden budjettiin.

6 §. Petsamon ja Utsjoen kuntien asukkaiden verottaminen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta hallituksen esitykseen, joka koskee valtion verotuksen toimeenpanon lykkäämistä Petsamossa. Lyhyen keskustelun jälkeen, jossa ehdotettiin, että ryhmän jäsenille annettaisiin asian käsittelyssä menetellä oman harkintansa mukaan, päätettiin 8 äänellä, 7 ääntä vastaan, jotka annettiin "vapaat kädet" ehdotuksen puolesta, että hyväksytään valtionvarainvaliokunnan ja suuren valiokunnan omaksuma kanta asiassa.

7 §. Poliittinen tilanne.

Puheenjohtaja J. F. Aalto ilmoitti, että eräät ryhmän jäsenet ovat esittäneet sellaisen ajatuksen, että 16/3 30 pidetyn n.s. Lapuan kokouksen ja siellä esitettyjen lausuntojen johdosta olisi tehtävä hallitukselle välikysymys. Sitä ei puheenjohtaja Aalto itse kumminkaan katsonut tarpeelliseksi. Jos Lapuan tapauksista nyt tehtäisiin välikysymys eduskunnassa, niin se pikemminkin olisi vain reklaamia fascisteille. Heidän esiintymiselleen osoitettaisiin näin suurempaa huomiota kuin se ansaitsee.

Asia päätettiin esittää ryhmässä käsiteltäväksi, ilman kiinteää ehdotusta valmistavan valiokunnan puolelta.

8 §. Hilma Valjakan sairaus.

Sen johdosta, että ryhmän jäsen Hilma Valjakka on ollut jo pitemmän ajan vaikeasti sairaana, ollen sairaalassa hoidettavana, päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että Hilma Valjakka vapautettaisiin sairautensa aikana ryhmän jäsenmaksusta ja että hänelle myönnettäisiin 500 markan suuruinen avustus ryhmän varoista.

9 §. Kommunistien välikysymys.

Sen johdosta, että hallituksen taholta on ilmoitettu, että hallitus tulee antamaan vastauksen kommunistisen ryhmän taholta tehtyyn, työttömyystilannetta koskevaan välikysymykseen maaliskuun 27 p:nä, päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja E. Huttunen valittaisiin valmistamaan esitystä ryhmän suhtautumisesta tähän asiaan ja ottamaan selkoa niistä seikoista, jotka tulevat vaikuttamaan ryhmän kannan määräämiseen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

J. F. Aalto

E. Huttunen

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta maaliskuun 27 p:nä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän toinen puheenjohtaja K. Myllymäki ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Keto, Harvala, Hakkila, Komu, Lehtokoski, Aromaa, Puittinen, Aalto A., Koponen, Valta A. ja Ailio.

1 §. Eduskunnan oikeusasiamiehen vaali.

Puheenjohtaja Myllymäki ilmoitti, että valmistava valiokunta oli kutsuttu koolle päättämään ryhmän suhtautumisesta samana päivänä pidettävässä eduskunnan istunnossa toimitettavaan eduskunnan oikeusasiamiehen vaaliin. Ruotsalaisen ryhmän taholta on ilmoitettu, että se ei tällä kertaa aio asettaa omaa ehdokasta, vaan tulevat ryhmän jäsenet äänestämään Turun hovioikeuden ent. presidenttiä H. Liliusta. Puheenjohtaja oli sitä mieltä, että sos.-dem. ryhmän on asetettava oma ehdokas. Piti tri Mikko Erichin sopivana ehdokkaana. Aromaa ja Lehtokoski yhtyivät puheenjohtajan käsitykseen oman ehdokkaan asettamisesta. Kannattivat Erichin ehdokkuutta.

Hakkila oli sitä mieltä, että omasta ehdokkaasta tiukasti kiinni pitäminen voi johtaa siihen, että valituksi tulee joku ryhmälle hyvinkin vastenmielinen henkilö. Olisi senvuoksi kolmannessa äänestyksessä luovuttava omasta ehdokkaasta, jos se tarpeelliseksi huomataan ja äänestettävä siedettävintä porvarillista ehdokasta.

Komu ja Keto kannattivat Hakkilan esittämää kantaa.

P ä ä t ö s : Asetetaan ryhmän ehdokkaaksi tohtori Mikko V. Erich. Jos vaalissa tulee toimitettavaksi kolme äänestystä luovutaan kolmannessa äänestyksessä omasta ehdokkaasta, jos se tarpeelliseksi havaitaan.

2 §. Parlamenttienvälinen liitto.

Ryhmän jäsen Keto esitti, että valmistava valiokunta, ryhmän päätöksen mukaisesti, asettaisi ryhmän puolesta ehdokkaat edustajiksi

Lontoossa pidettävään parlamenttienvälisen liiton kongressiin. Ehdotti, että ehdokkaiksi asetettaisiin Aalto J.F. ja Puittinen sekä varalle Aaltonen ja Valta A.

Hakkila huomautti, että Aalto J.F. mahdollisesti tulee eroamaan ryhmän jäsenyydestä, toiseen toimeen siirtymisen vuoksi, jotenka hän olisi asetettava ehdokkaaksi sillä ehdolla, että hän tulee edelleen olemaan ryhmän jäsenenä.

Komu ehdotti varamiehiksi Vallan ja Koposen.

P ä ä t ö s : Edustajiksi parlamenttienvälisen liiton kongressiin Lontooseen ehdotetaan valittaviksi Aalto J.F. ja Puittinen sekä varalta Valta A. ja Koponen.

Parlamenttienvälisen liiton Suomen ryhmän johtokuntaan ehdotetaan valittaviksi edelleen Keto, Ryömä ja Sventorzetski.

3 §. Valtiontilintarkastajain kertomus.

Valtiontilintarkastajana toimiva ryhmän jäsen Rantala ilmoitti, että valtionvarain valiokunnan mietinnössä n:o 18, joka koskee valtionvarain tilaa ja valtiontilintarkastajain kertomusta vuodelta 1927 on kohta, jossa annetaan tilintarkastajille muistutus siitä, että he ovat ottaneet kertomukseensa selonteon v:n 1928 marraskuussa toimeenpantujen oppilaitosten vuosikorjaustöiden tarkastuksesta. Tämä muistutus on puhujan mielestä aiheeton ja olisi se ehdotettava mietinnöstä poistettavaksi.

Harvala lausui tämän johdosta, että valtionvarain valiokunta ei ole tahtonut sanoa mitään siitä, että tilintarkastajat ovat verenneet toisiinsa eri vuosien tapahtumia ajassa taaksepäin, mutta valiokunta on ollut sitä mieltä, että vertailuja ei saa tehdä ajassa eteenpäin, vuosiin, joita tilintarkastajain kertomus ei vielä koske.

Keto yhtyi Harvalan käsitykseen, selostuksen ja arvostelun täytyy rajoittua aikaan nähden siihen mihin tilikausi päättyy.

Ailio oli samalla kannalla kuin edelliset.

P ä ä t ö s : Rantalan esitys ei anna aiheutta muutosehdotusten tekemiseen valiokunnan mietintöön.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Harvala

Keto

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta maaliskuun 28 p:nä 1930. - Kokouksessa, joka pidettiin Heimolassa eduskunnan istunnon aikana, toimi puheenjohtajana ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla valmistavan valiokunnan jäsenet Myllymäki, Harvala, Ailio, Aromaa, Koivulahti-Lehto, Huttunen, Voionmaa, Ryömä ja Koponen.

1 §. Välikysymys Vaasan ja Lapuan tapausten johdosta.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että valmistava valiokunta oli kutsuttu koolle harkitsemaan, olisiko ryhmän taholta tehtävä eduskunnassa välikysymys sen johdosta, että Vaasassa on edellisenä yönä särjetty kommunistisen sanomalehden Työn Äänen kirjapaino ilmeisesti fascististen aineiden toimesta, ollen tämä ilkityö kaikesta päätteen seurauksena siitä kiihoituksesta, jota äärimmäisen oikeiston taholta on harjoitettu Lapualla pidetyissä kokouksissa ja muuallakin. Jos Vaasan tapauksen johdosta välikysymys tehdään, on se tehtävä viipymättä.

Myllymäki piti välikysymyksen tekemistä tarpeellisena ja katsoi, että se on tehtävä heti.

Ryömä oli myös sitä mieltä, että välikysymys on tehtävä, mutta huomautti samalla, ettei sen tarvitse merkitä hallituksen kaatamista.

Voionmaa lausui, että hallitus on ollut leväperäinen suhteutuksessa misessään fascistisiin ilmiöihin. Kannatti välikysymyksen tekemistä.

Harvala kannatti myös välikysymyksen tekemistä viipymättä ja huomautti samalla, että tässä asiassa riittävät lyhyet perustelut.

P ä ä t ö s : Päätettiin jättää välikysymys eduskunnalle vielä samana päivänä, ja annettiin sen laatiminen J.F. Aallon, Myllymäen ja Harvalan tehtäväksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

A. Aalto

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta huhtikuun 1 p:ltä 1930. - Kokouksessa, joka pidettiin Heimolassa eduskunnan istunnon aikana, toimi puheenjohtajana ryhmän toisen puheenjohtaja K. Myllymäki ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Ryömä, Valta A., Komu, Harvala, Pekkala, Koponen, Aromaa, Reinikainen, Koivulahti-Lehto, Huttunen, Puittinen, Ailio ja puoluesihteerä Viik.

1 §. Lapualais-liikettä koskeva välikysymys.

Puheenjohtaja Myllymäki ilmoitti, että hallitus tulee antamaan vastauksen ryhmän taholta tehtyyn, Vaasassa tapahtunutta kirjapainon särkemistä ja fascististä yllytystä koskevaan välikysymykseen torstaina huhtikuun 3 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa. Ja on valmistava valiokunta kutsuttu koolle harkitsemaan mitenkä tämä asia ryhmän puolelta hoidetaan ja ketkä ryhmän jäsenistä velvoitetaan asian johdosta eduskunnassa esiintymään.

Harvala ehdotti, että valittaisiin viisi puhujaa: Myllymäki, Voionmaa, Pekkala, Keto ja Sventorzetski.

Huttunen lausui, että koska ryhmän puheenjohtaja, välikysymyksen ensimmäinen allekirjoittaja J.F. Aalto on sairaana, on ryhmän toisen puheenjohtajan Myllymäen esinnyttävä ensimmäisenä puhujana, sitten puolueen puheenjohtajan K. Harvalan ja tämän jälkeen muiden puhujien.

Ryömä ilmoitti alunalkaen olleensa sitä mieltä, että tämän välikysymyksen kautta ei ole pyrittävä kaatamaan hallitusta, senvuoksi on esinnyttävä harkitusti. Kannatti ehdotettuja puhujia.

Puheenjohtaja Myllymäki lausui, että on ajateltu myös sellaista mahdollisuutta, että tämän kysymyksen yhteydessä saataisiin aikaan jonkinlainen laajemmalla pohjalta lähtevä kannanilmaisu Vaasan ja Lapuan tapahtumien johdosta, sellainen päätöslauselma, jonka kaikki kansanvaltaiset ryhmät hyväksyisivät.

Reinikainen arveli, että tällainen ajatus on lähtöisin lähinnä

edustaja Schaumanin taholta ja lince vain teoriassa mahdollinen.

Viik ilmoitti, että Keto on esittänyt ajatuksen tällaisen yhteisen julkilausuman aikaansaamisesta puoluetoimikunnassa, ja se ei tunnu olevan mahdollisuuksien ulkopuolella, sitä on syytä ajatella.

Myllymäki huomautti, että ellei saada aikaan yhteistä päätöslauselmaa, voitaisiin ajatella ainakin yhtenäistä esiintymistä keskustelussa. Jos kaikkien tasavaltalaisten ryhmien taholta tuomittaisiin tapahtuneet ilkeydet, olisi sillä hyvä vaikutus.

P ä ä t ö s : Päätettiin, että ryhmän puheenjohtaja Myllymäki asettuu yhteyteen maalaisliiton, edistyspuolueen ja ruotsalaisen eduskuntaryhmän puheenjohtajien kanssa neuvotellakseen yhteisen julkilausuman aikaansaamisesta, sekä, että ryhmän puolesta veloitetaan välilysymyskeskustelussa esiintymään Myllymäki, Harvala, Voionmaa, Keto, Pekka ja Sventorzetski.

Vielä päätettiin, että jos Suomen yleisradio haluaa eduskunnan välilysymysistunnon radioitavaksi, niin ei sos.-dem. ryhmällä ole puolestaan mitään sitä vastaan.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Myllymäki

E. Launis

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraat-

tisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta huhtikuun 2 p:ltä 1930. -

Kokouksen puheenjohtajana toimi ryhmän toinen puheenjohtaja K. Myllymäki ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla valmistavan valiokunnan jäsenet Hakkila, Aromaa, Lehtokoski, Pekkala, Ryömä, Valta A., Huttunen, Koponen, Koivulah-ti-Lehto, Harvala, Komu, Reinikainen ja puoluesihteerinä Viik.

1 §. Lomapyynnöt.

Esitettiin seuraavat lomapyynnöt: Rapo pyytää vapautusta eduskunnan istunnosta 5/4 oikeusasiain takia ja Lepistö eduskunnan istunnoista 5/4 ja 7/4 järjestötehtävien vuoksi. - Kumpaakin pyyntöä päätettiin puoltaa.

2 §. Puolueneuvoston päätökset.

Puheenjohtaja esitti Sos.-dem. Puoluetoimikunnan kirjelmän, jossa kiinnitetään huomiota niihin Puolueneuvoston 30/3 tekemiin päätöksiin, jotka koskevat eduskuntaryhmää ja edellyttävät toimenpiteitä ryhmän puolelta.

Kirjelmän johdosta päätettiin valita ryhmän puolesta kolme henkilöä toimikuntaan, joka yhdessä puoluetoimikunnan kanssa asettaa valmistamaan puolueneuvoston päätöksessään edellyttämää ehdotusta puolueen hallitukseen menosta ja hallitusohjelmasta. Tähän toimikuntaan päätettiin ehdottaa valittaviksi ryhmän puheenjohtajat J. F. Aalto ja Myllymäki sekä Ryömä.

3 §. Ryhmän asiain hoito kesän aikana.

Sen johdosta, että nyt pidettävä ryhmän kokous saattaa olla viimeinen kevätistuntokauden aikana, päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän asioita kevät- ja syysistuntokauden välisenä aikana hoitaa ryhmän valmistava valiokunta, jonka tarpeen-

vaatiessa kutsuu koolle puoluesihteerin Viik.

4 §. Ryhmän välikysymys Vaasan ja Lapuan ta-
pausten johdosta.

Sen johdosta, että hallitus tulee antamaan vastauksen ryhmän taholta tehtyyn, Vaasan ja Lapuan tapauksia koskevaan välikysymykseen huhtikuun 3 p:nä pidettävässä eduskunnan istunnossa, otettiin valmistavasti käsiteltäväksi kysymys ryhmän suhtautumisesta tähän vastaukseen. Puheenjohtaja Myllymäki ilmoitti, että vastauksen tulee antamaan sisäministeri Linturi. Tämän jälkeen hän esitti jäljennöksen sisäministerin vastauksesta. Omasta puolestaan lausui puheenjohtaja, ettei hän voi hallituksen vastausta sellaisenaan hyväksyä. Siinä asetutaan ymmärtävälle kannalle Vaasan ilkitöiden suhteen ja samalla hallitus asettuu tavallaan myös lapualaisliikkeen taakse. Oli sitä mieltä, että ryhmän taholta on esitettävä eduskunnan hyväksyttäväksi ponsi, jota varten hän oli laatinut seuraavien ehdotuksen:

Kuultuaan hallituksen vastauksen sekä sen johdosta suoritettua keskustelua eduskunta toteaa, että Vaasassa tapahtunut kirjapainon ~~hävittäminen~~ hävittäminen on yksi näkyvä seuraus siitä kiihoituksesta mitä n.s. lapualaisliikkeen taholta on harjoitettu, joten Eduskunta toivoo, että hallitus ryhtyy sen suhteen asianmukaisiin toimenpiteisiin, sekä siirtyy päiväjärjestykseen.

Ryömä lausui saaneensa sisäministerin vastauksesta sen käsityksen, että hallitus ei asetu ymmärtävälle kannalle Vaasan ilkitöiden, vaan oikeistolaisen kiihkomielisyyden suhteen. Oli sitä mieltä, että ryhmän asema tässä asiassa on vaikea. Ryhmään on aina puolustanut sananvapautta, ja sitä emme voine kieltää oikeistolaisilta-kaan. Hallituksen vastaus ei ole tyydyttävä, mutta vääräksikään ei sitä voi sanoa.

Aromaa: Jos hallituksen vastaus on tyydyttävä Vaasan tapauksen suhteen, niin Lapuan kokoukseen ei meidän tarvitse puuttua.

Reinikainen oli sitä mieltä, että hallitusta ei nyt olisi kaadettava.

Myllymäki viittasi viime sunnuntaina tehtyyn puoluepuoleiston päätökseen, jossa sanotaan, että "ellei hallituksen vastaus ole selvästi lapualaisliikkeestä irtisanova, on ryhmän äänestettävä hallitusta vastaan." Huomautti vielä, että meillä on pantu kommunisteja syytteeseen rikoksellisiin tekoihin yllyttämisestä, kun Lapual-

la pidetyissä kokouksissa on tehty samoin, on niitä myös kohdeltava samalla tavalla. Lain tulee olla saman kaikkia kohtaan.

Huttunen totesi, että hallitus ei tuomitse vastauksessaan lapualaisliikettä. Tällainen vastaus ei tyydytä.

Lehtokoski oli myös sitä mieltä, että hallituksesta olisi ollut syytä odottaa selvempää kannanottoa lapualaisiin. Siitä huolimatta ei hallitusta nyt olisi kaadettava.

Ryömä: Hallituksen vastauksen johdosta syntyvässä keskustelussa on lapualainen liike selvästi tuomittava, mutta ponsi saisi olla pyöreä, hallituksen kaataminen ei nyt olisi paikallaan. Ehdotti, että esitettävä ponsiehdotus saisi varsinaisesti asiaa koskevalta osalta seuraavan sanamuodon:

että Vaasassa tapahtunut kirjapainon hävittäminen on yksi näkyvä seuraus siitä kiihoituksesta mitä n.s. lapualaisliikkeen taholta on harjoitettu, joten Eduskunta on sitä mieltä, että hallituksen on valppaasti seurattava sen ~~kehittämistä~~ toimintaa ja ryhtyttävä asianhaaran vaatimiin toimenpiteisiin, sekä siirtyä päiväjärjestykseen.

Hakkila totesi, ettei hallitus ole sanoutunut irti lapualaisliikkeestä. Suomen Lukko on kumminkin järjestö, jonka toiminta uhkaa käydä tasavallalle tuhoisaksi. Vaikka "Lukon" ohjelma onkin legalinen, niin se ei estä hoitamasta ja järjestämästä myös illegalista toimintaa, joka tähtää valtiojärjestyksen muuttamiseen ja sen väkivaltaiseen kumoamiseen.

Viik lausui, että hallituksen vastaus on sellainen kuin siltä on voitu odottaakin. Lapualainen liike ei kokonaisuudessaan ole lainvastaista. Hallitus ei myös voi myöntää, että Lapuan kokouksessa esitettiin lainvastaista lausuntoja, koska se ei ole pannut puhujia syytteeseen. On harkittava, onko meillä nyt varaa kaataa hallitusta.

Harvala huomautti, että ryhmässä on sellaisia mielipiteitä, että hallitus on nyt kaadettava seurasi siitä mitä tahansa. Jos Myllymäen esittämä ponsi esitetään ja se tulee hyväksytyksi eduskunnassa, on siitä ilmeisesti seurauksena hallituksen kaatuminen. Mutta jos ryhmän hyväksyy, niin pysytäköön myös sen takana. Ellei tahdota hallitusta kaataa, silloin olisi parasta kannattaa yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä.

Komu ilmoitti kannattavansa Myllymäen ponsiehdotusta. Fascisteja on kohdeltava maassa samoin kuin kommunistejakin.

Myllymäki ilmoitti saaneensa tietää, että ruotsalainen ryhmä on päättänyt, että se ei pyri kaatamaan hallitusta tähän kysymykseen. Olisi vain sanottava mitenkä hallituksen tästä alkaen on meneteltävä kyseessä olevan tapaisten ilmiöiden suhteen.

P ä ä t ö s : Toimitettiin äänestys Myllymäen ja Ryömän esittämien ponsiehdotusten välillä. 9 äänellä - 5 ääntä vastaan, jotka annettiin Myllymäen ehdotuksen puolesta - päätettiin ehdottaa ryhmälle, että esitettäisiin eduskunnan hyväksyttäväksi ponsiehdotus asialliselta osaltaan sellaisena kuin Ryömä oli ehdottanut, ollen ponnien alkuosa Myllymäen ehdotuksen mukainen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Henrik Myllymäki *Emil Tanner*

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta kesäkuun 30 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi J. F. Aalto ja sihteerinä A. Valta. Edellä mainittujen lisäksi olivat saapuvilla valiokunnan jäsenet Harvala, Myllymäki, Lehtokoski, Koponen, Huttunen, Komi, Puittinen, Aromaa, Voionmaa ja Ailio sekä sos-dem. puoluetoimikunnan jäsen Tanner.

1 §.

Puheenjohtaja esitti keskusteltavaksi, mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä sen johdosta, että n. s. lapualaisliikkeen toimesta on useita kansanedustajia väkivaltaisesti pidätetty pidätetty ja kuljetettu tuntemattomiin paikkoihin, sekä siten estetty heidän edustajatehtäviensä täyttämistä samalla kun koko eduskunnan työrauhaa mainitun liikkeen taholta vakavasti uhataan häiritä ja painostaa. Asian johdosta käytettiin lukuisasti puhevuoroja ja lopuksi päätettiin yksimielisesti ryhmälle tehdä seuraavat ehdotukset:

että eduskunnan puhemiehelle ennen ensimmäisen täysistunnon alkamista jätetään kirjallinen esitys, jossa asia ehdotetaan esitettäväksi puhemiesneuvostolle kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi ja että kirjelmän laatisivat ryhmän puheenjohtajat ja sihteerit;

että ensimmäisen täysistunnon alkaessa nimenhuudon yhteydessä esitetään sos-dem. ryhmän vastalause mainittujen väkivaltaisuuksien johdosta sekä vaaditaan asianomaisia ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin eduskunnan työrauhan turvaamiseksi ja edustajain oikeuksiinsa saattamiseksi ennen minkäänlaisten asioiden asialliseen käsittelyyn ryhtymistä, ja

että kyseellisestä asiasta käydään vain suppea keskustelu, jossa ryhmän kannan esittävät puheenjohtajat Aalto ja Myllymäki.

2 §.

Ryhmälle päätettiin ehdottaa, että hallituksen toimenpiteistään antaman selonteon johdosta ryhmän taholta arvostellaan ankarasti hallituksen lainvastaisia toimenpiteitä samoin kuin sen osoittamaa toimettomuutta lapualaisliikkeen väkivaltaisuuksien ehkäisemi-

seksi sekä ehdotetaan epäluottamuslausetta, samalla kuitenkin huomautetaan siitä, että hallituksella ei ole ollut riittävästi laajaa parlamentaarista pohjaa tehokkaampiin toimenpiteisiin ryhtymiseksi. Päättöslauselmaehdotusta laatimaan ehdotetaan Aalto, J.F., Myllymäki ja Harvala.

3 §.

Ryhmälle päätettiin ehdottaa, että vallitsevaan tilanteeseen ja käsiteltäviin asioihin katseen toistaiseksi ei ryhmän jäsenille myönnettäisi lomaa puhujamatkojen tai niihin verrattavien syiden perusteella.

4 §.

Harvala esitti ajatuksen valmistavien neuvottelujen aikaansaamisesta toisten kansanvaltaisella kamalla olevien eduskuntaryhmien kesken nykyistä laajemmalle pohjalle perustuvan hallituskokoomuksen muodostamiseen nähden. Asiasta käytettiin useita puhevuoroja, joiden jälkeen ryhmälle päätettiin ehdottaa, että ryhmän molemmat puheenjohtajat ja Harvala oikeutettaisiin asettumaan yhteyteen toisten ryhmien kanssa mainitussa asiassa.

5 §

Ryhmälle päätettiin ehdottaa, että huomispäivän istunnossa ryhmän taholta esiintyisivät ainoastaan ryhmän valitsemat henkilöt ja että yleensä vältetään tarpeettoman laajaa keskustelua.

6 §.

Sos.-dem. puolustoimistoa päätettiin pyytää suomentamaan ja ryhmän käytettäväksi toimittamaan kuluvan vuoden alussa hyväksytty Saksan tasavallan suojelulaki.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

A. Vaita
sihteeri

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan vallokunnan kokouksesta heinäkuun 1 p:ltä 1930. Kokous pidettiin Säätytalossa Eduskunnan istunnon päätyttyä klo 3 ip. Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J.F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla valmistavan valiokunnan jäsenet Harvala, Ryömä, Huttunen, Aromaa, Lehtokoski, Koivulahti-Lehto, Valta A., Pekkala, Puittinen, Seppälä, Myllymäki, Reinikainen, Koponen, Komu ja puoluesihteerä Viik.

1 §. Hallituksen toimenpiteet.

Sen johdosta, että eduskunnan istunnossa heinäkuun 2 p:nä tulee käsiteltäväksi hallituksen antama selostus viime alkaisesta poliittisesta tilanteesta maassa ja niistä toimenpiteistä, joihinka hallitus on n. s. lapualaisliikkeen johdosta ryhtynyt, päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän puolesta esiintyvät asian käsittelyssä eduskunnassa J. F. Aalto, Harvala, Ryömä ja Voionmaa.

Samalla päätettiin lausua toivomus, että asian laatuun ja tilanteen vakavuuteen katsoen eivät muut ryhmän jäsenet kuin ne jotka ryhmän puolesta valitaan asian käsittelyssä esiintyisi.

2 §. Eduskuntaryhmän ja puolueuuvoston yhteinen julistus.

Esitettiin luonnos julistukseksi, joka nykyisen tilanteen johdosta annetaan ryhmän ja sos.-dem. puolueuuvoston nimissä. Luonnoksen oli laatinut puoluesihteerä Viik ja oli puolueuuvosto siihen jo tutustunut. Kun puoluesihteerä Viik oli selostanut julistuksen sisältöä ja niitä toivomuksia ja ehdotuksia, joita sen suhteen oli puolueuuvoston jäsenten puolelta tehty, ehdotti

Aalto J.F. että julistuksen viimeistely ja lopulliseen muotoon saataminen jätettäisiin parin kolme henkilöä käsittävän jaoston tehtäväksi.

Aromaa ja Puittinen pitivät puoluesihteerin laatimaa luonnosta onnistuneena ja siihen sisällytettyjä ajatuksia oikeaan osuneina, jotenka julistuksen lopullinen muoto on laadittava sen mukaisesti.

P ä ä t ö s : Päättiin valita jaostoon, joka lopullisesti huolehtii julistuksen sanamuodosta, Aalto J.F., Harvala, Viik ja Valta A.

3 §. Ryhmän kokous.

Päättiin pitää ryhmän kokous keskiviikkona heinäkuun 2 p:nä klo 11 ja valmistavan valiokunnan kokous puolen tuntia aikaisemmin.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja.

Eino Laine
.....
Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta heinäkuun 2 p:ltä 1930. Kokous pidettiin Säätytalossa klo $\frac{1}{2}$ 11. Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Harvala, Ryömä, Valta A., Aromaa, Koponen, Reinikainen, Huttunen, Lehtokoski, Komu, Koivulahti-Lehto, Aalto A., Viik, Myllymäki, Sven-torzetski, Keto ja Paasivuori.

1 §. Vallitseva poliittinen tilanne ja hallituksen toimenpiteet.

Sen johdosta, että samana päivänä pidettävässä eduskunnan istunnossa tulee käsiteltäväksi hallituksen selostus vallitsevasta poliittisesta tilanteesta ja sen aiheuttamista poikkeuksellisista toimenpiteistä, otettiin valmistavasti käsiteltäväksi kysymys, miten sos.-dem. ryhmän taholta tullaan asiaan suhtautumaan.

Puheenjohtaja Aalto esitti ehdotuksen ryhmän taholta eduskunnassa esitettäväksi päätöslauselmaksi, huomauttaen samalla, että tätä ponsiehdotusta käsiteltäessä on otettava huomioon useampia mahdollisuuksia. Ponsiehdotus voidaan laatia kolmea eri näkökohtaa silmällä pitäen. Ensiksi: halutaanko esittää sellainen ponsiehdotus, että sille saadaan kannatusta muistakin ryhmistä. Toiseksi: laaditaanko ponsiehdotus sillä edellytyksellä, että se ilmaisee vain oman ryhmän kannan, huolimatta siitä, miten muut siihen suhtautuvat. Kolmanneksi: jos hallitus jättää jo siihen mennessä kuin sen toimenpiteet tulevat käsiteltäviksi eronpyyntönsä, niin on se otettava ponnien sanamuotoa määrittäessä huomioon. Puhuja oli omasta puolestaan sitä mieltä, että ryhmän ponsi ei tule saamaan kannatusta muiden ryhmien taholta, jotenka ensiksi mainittu mahdollisuus voidaan heti jättää huomioonottamatta ja pitää silmällä vain kahta viimeksimainittua vaihtoehtoa.

Harvala lausui, että voitaneen varmuudella edellyttää, että hallitus ei vielä ole jättänyt eronpyyntönsä, sekä ettei muista ryhmistä tule kannatusta ryhmän ponsiehdotukselle, jotenka se on laadittava vain oman ryhmän kantaa silmälläpitäen.

P ä ä t ö s . Päätettiin yksimielisesti ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän puolelta esitettävä ponsiehdotus saisi seuraavanlaisen sanamuodon:

Hallituksen antamasta tilanneselostuksesta havaitaan, että o-lotila maassa, sen jälkeen kuin eduskunta huhtikuussa hajaantui, on kehittynyt epänormaalaisesti. Etelä-Pohjanmaalla alkanut kansanliike on ryhtynyt uhmaamaan valtion oikeusjärjestystä ja loukkaamaan kansalaisten koskemattomuutta, jopa tuomioistuimen työrauhaakin on häiritetty, viranomaisten toimintaa estetty sekä yksityisiä kansalaisia pahoinpidelty ja kuljetettu väkivaltaisesti pois asuinpaikoiltaan.

Hallituksen toimesta ei ole yritetty estää näitä yhteiskuntaa häiritseviä ilmiöitä, eikä saattaa rikoksiin syytäiksi itsensä tehneitä lailliseen edesvastuuseen. Edelleen on hallitus ryhtynyt toimenpiteisiin, joilta se itsekkin myöntää puuttuvan tukea laissa.

Todeten, ettei hallitus ole kyennyt ylläpitämään valtion auktoriteettia eikä palauttamaan järjestystä maahan, eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen.

Samalla päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että jos hallitus jo ennen eduskunnan istuntoa on jättänyt eronpyyntönsä saa ponnin viimeinen kappale sellaisen sanamuodon kuin tämä seikka edellyttää, edellisten kappaleiden pysyessä muuttumattomina.

2 §. Hallituksen esitykset.

Sen johdosta, että samana päivänä pidettävässä eduskunnan istunnossa suoritetaan lähete keskustelu hallituksen eduskunnalle jättämisestä esityksistä, jotka koskevat valtiopäiväjärjestyksen, vaalilakien, pailnovapauslain ja rikoslain 16 luvun 24 §:n muuttamista sekä tasavallan suojelulain aikaansaamista, katsottiin tarpeelliseksi, että ryhmän puolesta puhuttaisiin kustakin lakiehdotuksesta. Kun oli todettu, että ainakin Ryömä, Ählström, Huttunen, Lehtokoski ja Aalto A. tulevat esiintymään, ei asia antanut aihetta erikoisen päätöksen tekemiseen.

3 §. Eduskuntaryhmien yhteiset neuvottelut.

Sen johdosta, että eri eduskuntaryhmien valtuuttamat henkilöt olivat edellisenä yhteisesti neuvottelleet vallitsevasta tilanteesta ja että myöskin ryhmän puheenjohtajat Aalto ja Myllymäki olivat ryhmän valtuutamina olleet tässä neuvottelussa mukana, selosti puheenjohtaja Aalto lyhyesti tapahtuneen keskustelun sisältöä.

Neuvottelu oli tapahtunut maalaisliittolaisten toimesta. Mukana olivat myös kokoomuksen edustajat, vaikka ei sitä voida tällä hetkellä pitää sopivana, koska tasavaltalaisten edustajain täytyy toimia tavallaan juuri kokoomukselaisia vastaan. Keskustelu neuvottelutilaisuudessa oli kohdistunut pääasiassa hallituskysymykseen. Maalaisliittolaisia lukuunottamatta, olivat neuvotteluun osaaottaneet sitä mieltä, että hallituksen olisi jätettävä viipymättä paikkansa.

Harvala huomautti, että olisi nyt päätettävä siitä, onko tätä neuvottelutoimintaa jatkettava. Kokoomuksen taholla ollaan sitä mieltä, että näissä neuvotteluissa olisi pohdittava sitäkin, mitä eduskunnalle esitettävistä lakiehdotuksista hyväksyttäisiin ja mitenkä niiden käsittely järjestettäisiin.

Myllymäki katsoi, ettei ryhmän edustajien mukanaolo näissä neuvotteluissa ole tarpeen, ellei tahdota olla mukana tilanteen seuraamisen takia, lakiesityksistä ei ole syytä neuvotella, ne käsitellään tavallisessa järjestyksessä eduskunnassa.

Aromaa ja Aalto A. pitivät suotavana, että ryhmän valtuuttamat henkilöt edelleen ottavat osaa näihin neuvotteluihin, vaikka niissä ei olekaan syytä kosketella lakiehdotuksia. Hallituskysymyksestä on syytä keskustella.

Päätös: Päätettiin, että ryhmän valtuutetut voivat edelleen ottaa osaa yhteisiin neuvotteluihin, sikäli kuin katsovat sen olevan tarpeen tilanteen seuraamisen takia.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja.

Emil Salonen
.....
Sihteeri.

Tarkastettu /7 30.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta heinäkuun 3 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi J.F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla Valta, Lehtokoski, Aromaa, Koponen, Komu, Harvala, Huttunen, Ailio, Keto, Ryömä, Koi-vulahti-Lehto, Voionmaa ja Viik.

1 §. Hallituskysymys.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että sen jälkeen kuin Kallion hallitus oli jättänyt eronpyyntönsä ja tasavallan presidentti ryhtynyt toimenpiteisiin uuden hallituksen aikaansaamiseksi, oli presidentti kutsunut myöskin hänet, ryhmän puheenjohtajana asiasta neuvottelemaan. Presidentin tiedusteluun haluaisiko sos.-dem. ryhmä, että hallitus muodostettaisiin laajemmalle parlamentaariselle pohjalle, oli puhuja vastannut, että ryhmä ei ole kysymystä ollenkaan käsitellyt, mutta hänen käsityksensä mukaan ryhmä pitää suotavana, että niin tapahtuisi. Suotavaa myöskin olisi, että uusi hallitus saataisiin mahdollisimman pian muodostetuksi ja että se olisi eduskunnan luottamusta nauttiva.

Samalla ilmoitti puheenjohtaja, että tilanne tällä hetkellä muuten on äärimmäisen vakava. Hallitus ei enään voi mennä takuuseen siitä, että kommunististen edustajain koskemattomuus olisi turvattu, jotenka näiden olisi ehkä nyt turvallisempaa pysytellä syrjässä toistaiseksi.

2 §. Sotatilalaki ja tasavallan suojelulaki.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että sotatilalain käsittelyssä perustuslakivaliokunnassa on käynyt selville, että ruotsalaisen ryhmän jäsenet siellä ovat sillä kannalla kuin on oltu sos.-dem. ryhmän keskuudessakin, että tasavallan suojelulakia ei olisi hyväksyttävä, mutta sotatilaki voitaisiin hyväksyä.

Ryömä katsoi, että sotatilalaki voitaisiin nyt hyväksyä. Se ei itse asiassa ole varsin vaarallinen, sitä on vastustettu etupäässä tunteesivistä.

Komu toivoi, että lakiin vielä sentään saataisiin parannuksia.

Aromaa oli sitä mieltä, että sotatilalain nyt on annettava mennä eduskunnassa lävitse.

Harvala lausui, että tilanne nyt on sellainen, että johonkin kai- keti on suostuttava, on vain harkittava mihinkä suostutaan. On otet- tava selko, kumpi on siedettävämpi tasavallan suojelulaki vaiko sota- tilalaki. Painovapauslain muuttamisessa voitaisiin ehkä suostua sii- hen, ettei toisennimistä lehteä saa antaa lakkautetun tilalle.

Aalto A. lausui, että jos ei tahdota kaikkea menettää, niin josta- kin on kait tingittävä.

Lehtokoski selosti tasavallan suojelulain käsittelyä per.-lak.valio- kunnassa. Arveli maalaisliittolaisten olevan sillä kannalla, että se- kä sotatilaa koskeva laki että tasavallan suojelukaki ovat saatavat hyväksytyksi.

Keto lausui, että olisi saatava selville onko porvarillisten ryh- mien keskuudessa niitä, jotka tyytyisivät siihen, että jompi kumpi nyt puheenaolevista laeista tulee hyväksytyksi.

Huttunen toivoi, että sotatilain käsittelyä voitaisiin lykätä sik- si kunnes tasavallan suojelukiehdotus on tullut käsitellyksi valio- kunnassa, jotta voitaisiin niitä vertailla keskenään.

P ä ä t ö s . Päättiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän jäsenet suuressa valiokunnassa eivät vaadi sotatilalakia hylättäväksi, vaan tekevät siellä ne muutosehdotukset, joita ryhmän kannalta pide- tään tarpeellisina.

3 §. Ryhmien välinen valtuuskunta.

Ryhmän jäsen Harvala selosti eri eduskuntaryhmien välisessä valtuus- kunnassa käytyjä keskusteluja vallitsevasta tilanteesta. Valtuuskunnan puheenjohtaja Lohi on juurikään pidetyssä valtuuskunnan kokouksessa ilmoittanut, että tilanne on hyvin vakava. Mitä hallituksen muodosta- miseen tulee, niin Svinhufvud on ilmoittanut suostuvansa muodostamaan hallituksen, mutta vain parlamentaarisen tai virkamieshallituksen. Dik- tatuurihallituksen johtoon hän ei asetu. Uusi hallitus tulee pitämään kiinni edellisen hallituksen eduskunnalle jättämistä esityksistä ja vaatimaan niiden hyväksymistä, ellei se tapahdu, seuraa todennäköises- ti eduskunnan hajoitus.

Valtuuskunnan porvarilliset jäsenet ovat sitä mieltä, että olisi asetettava toinen pienempi jaosto, joka neuvottelisi siitä olisiko hallituksen esitysten hyväksyminen mahdollista ja missä muodossa se-

kä ~~neuvottelisivat~~ mihinkä asti eri ryhmät missäkin asiassa voisi- vat myönnetyksissä puoleen tai toiseen mahdollisesti mennä. Tähän jaostoon on porvarillisten ryhmien taholta valittu Puhakka, Raatikai- nen ja Kivimäki, ja odotetaan siihen valittavan myös sos.-dem. ryhmän edustaja.

Ryömä kannatti edustajan valitsemista tähän jaostoon ja ehdotti, että siihen ryhmän puolesta valittaisiin J.F. Aalto.

Aromaa kannatti Ryömän ehdotusta.

P ä ä t ö s . Päättiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryh- män edustajaksi edellämainittuun yhteiseen, pienempään delegatsioonin valittaisiin ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto.

4 §. Painovapauden rajoitukset.

Ryhmän jäsen Komu tahtoi kiinnittää huomiota siihen, että lakiva- liokunnassa on paraikaa käsiteltävänä painovapauden rajoittamista tar- koittavat lainmuutokset ja halusi tietää mitenkä valiokunnan sos.-dem. jäsenten on niihin suhtauduttava.

Ryömä oli ~~siinä~~ sillä kannalla, että voitaisiin hyväksyä mää räys sii- tä, että toisia lehtiä ei saa lähettää lakkautettavaksi määrättyjen tilalle, pidemmälle ei rajoituksissa voida mennä.

Keto yhtyi Ryömän käsitykseen.

P ä ä t ö s . Päättiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryh- män jäsenten lakivaliokunnassa ei ole syytä myöntyä suurempiin paino- vapauden rajoituksiin kuin n.s. surrogaattilehtien ja-julkaisujen kiel- tämiseen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

.....

Emil Jalonen.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta heinäkuun 5 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J.F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Saapuvilla olivat Lehtokoski, Sepälä, Koivulahti-Lehto, Valta A., Voionmaa, Ailio, Huttunen, Aromaa, Keto, Ryömä, Komu, Myllymäki, Harvala, Puittinen ja Sventorzetski.

1 §. Suhtautuminen eduskuntatyöhön.

Sen johdosta, että kommunistiset perustuslakivaliokunnan jäsenet Pekkala ja Rötökö olivat tulleet väkivaltaisesti viedyiksi pois valiokunnan istunnosta, ja hallitus tämän lisäksi antanut määräyksen kaikkien kommunistisen ryhmän jäsenten pidättämisestä, otettiin käsiteltäväksi kysymys, onko enään olemassa edellytyksiä säännölliselle eduskuntatyölle ja sos.-dem. ryhmän osanotolle eduskunnan ja sen valiokuntien työskentelyyn.

Puheenjohtaja Aalto selosti eduskuntaryhmien välisessä valtuuskunnassa tapahtunutta keskustelua tästä asiasta. Ruotsalaisen ryhmän jäsenet von Bornx ja Schauman olivat olleet sitä mieltä, että säännölliselle eduskuntatyölle ei ole edellytyksiä ennen kuin hallitus voi turvata eduskunnalle työrauhan. Puhuja ja myöskin ryhmän toinen edustaja valtuuskunnan kokouksessa, Harvala, olivat asettuneet samalle kannalle. Ehdotti, että valmistava valiokunta ehdottaisi ryhmän päätettäväksi, että ryhmä katsoo, ettei tällä hetkellä ole olemassa edellytyksiä eduskunnan säännölliselle työskentelyllä, mutta ryhmä jää kumminkin vielä odottavalle kannalle, seuraten edelleen tilanteen kehitystä, ja päättää suhtautumisestaan eduskuntatyöhön myöhemmin.

Myllymäki lausui, ettei eduskunnalla ole nykyisin edellytyksiä säännölliseen lainsäädäntötyöhön, eikä eduskunnan työskentelyllä tällaisissa oloissa ole mitään merkitystä. Ehdotti päätettäväksi, että ryhmän nimessä on saatettava julkisuuteen ilmoitus, ettei sos.-dem. eduskuntaryhmä katso olevan näissä oloissa edellytyksiä eduskunnan työn jatkamiseen.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti, että hallitus on ilmoittanut tulevansa vangituttamaan ne henkilöt, jotka toimittivat Pekkanen ja Rönkäin väkivaltaisen poistamisen.

Voionmaa lausui, että perustuslakivaliokunta ei voi, siellä tapahtuneen väkivaltaisuuden jälkeen, enää jatkaa työtään ennenkuin eduskunnan elimet siitä jotain päättävät. Jos ruotsalaisen ryhmän ~~jäsenet jättävät pois valiokunnasta osastalidemokratian~~ taholta ei katsota voitavan ottaa osaa eduskuntaryöhön, niin ei sos.-dem. ryhmäkään voi sitä tehdä.

Aronius: On vielä harkittava asiaa, eikä tehtävä nyt lopullista päätöstä.

Ryömä oli sitä mieltä, että asiaa on tarkoin harkittava ennenkuin jätetään pois eduskunnasta. Jos jätämme pois, voi eduskunta siitä huolimatta hyväksyä sille esitetyt lakiehdotukset. Sitten hajotetaan eduskunta ja toimitetaan uudet vaalit uusien lakien mukaan. Otammeko sitten osaa uusiin vaaleihin? Tätä kaikkea täytyy ajatella.

Ketoyhtyi Ryömän käsitykseen. Voidaan vaatia, että eduskunta ei toistaiseksi jatka työtään, mutta ei jätetä kokonaan pois. Aika on sangen vakava ja pienikin virhe voi aiheuttaa suuria menetyksiä.

Aalto A. kannatti Ryömän ja Kedon mielipiteitä.

Kommu katsoi, että laittomia tekoja vastaan on ryhmän taholta voimakkaasti reageerattava.

Lehtokoski lausui, että ainakin Varsinais-Suomessa tuntuu maalaisväestö olevan vakavasti sitä mieltä, että sos.-dem. ryhmän ei nyt ole vetäydyttävä pois eduskunnasta.

Voionmaa painosti sitä, että eduskunnalla täytyy olla työrauha, muuten ei eduskuntaryöstä ole hyötyä.

Myllymäki katsoi, että niillä edellytyksillä kuin nyt on olemassa ei eduskunta voi jatkaa työtään.

Viik lausui, että asia ansaitsee vakavaa harkintaa niin puolelta kuin toiseltakin. Myönnytyksiä ei ryhmä kumminkaan voi tehdä enempää kuin puolueuueuvoston päätös edellyttää.

Sventorzetski: Olemme nyt siinä asemassa, että meidän on perädyttävä, on vain tehtävä tämä peräytymisliike niin taitavasti, että voidaan myöhemmin vallata takaisin menetetyt asemat. Rintamalta karkaamista ei silti tarvitse ajatella. Otettakoon siis osaa eduskuntaryöhön, mut a hankittakoon takeet siitä, että eduskunta saa rauhassa työskennellä.

P ä ä t ö s . Päättiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmä toteaa, ettei tällä hetkellä ole olemassa edellytyksiä säännölliselle eduskuntaryölle, mutta päättää suhtautumisestaan siihen lopullisesti myöhemmin.

2 §. Lomapyynnöt.

Päättiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että E. Huttuselle myönnetään lomaa eduskuntaryöstä seuraavan viikon keskiviikkoon asti osanottoa varten Tukholmassa pidettävään ammattiyhdistysinternationalen kongressiin.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Puheenjohtaja.

E. Huttus

Sihteeri.

- So- Päätökset ja Sosialidemokraattisen

Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokoukses-

ta heinäkuun 6 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi

- J. F. Aalto, pöytäkirjurina A. Valta.

- Edellämainittujen lisäksi kokouksessa oli-

- vat saapuvilla valiokunnan jäsenet Ryömä, Voion-

- mas, Lehtikoski, Aromaa, Puittinen, Komi, Keto,

obda Koponen, Harvala ja Ailio sekä sos-dem. puolue-

. toimikunnasta Viik ja Tanner.

Edelleen pääministeri oli ilmoittanut, että kommunistiedustajia ei

- viera ole pidetty, mutta että edustajat Pekala ja Rötö saapui-

- vat tänään Helsinkiin ja että hallitus parin päivän kuluttua tulisi

1 §.

- antamaan esitys ilmoituksen eduskunnalle. - Kun ryhmä tulenee hyväk-

Nykyinen tilanne ja eduskuntatyö.

. ryhmän esitys, voitaisiin ne käsitellä huomenna.

- Puheenjohtaja ehdotti keskusteltavaksi siitä, miten ryhmän

olisi suhtauduttava eduskunnan työskentelyyn sen jälkeen kun "lapua-

- laiset" ovat törkeästi loukanneet eduskunnan ja sen elinten työrau-

- haa viemällä väkivaltaisesti pois kaksi perustuslakivaliokunnan jä-

- sentä mainitun valiokunnan kokouksesta. Omasta puolestaan puheenjoh-

- taja oli sitä mieltä, että ryhmä voisi suostua siihen, että huomispäi-

- vänä pidettäisiin eduskunnan täysistunto, jossa valittaisiin puhe-

- mies ministeriksi nimitetyn entisen puhemiehen sijaan, sillä varsin-

- kin nykyisessä tilanteessa on välttämätöntä, että eduskunnalla on pu-

- hemies. Muitakin juoksevia ja teknillisluontoisia asioita voitaisiin

- mainitussa istunnossa käsitellä. - Asiasta aiheutui laaja keskustelu.

- Ryömä: Ryhmän jäsenten olisi puhemiesneuvostossa suostut-

- tava siihen, että huomenna on täysistunto puhemiehen vaalia varten.

- Jos samalla annettaisiin hallituksen ilmoitus edustajain pidätyksis-

- tä, niin siihen olisi valmistauduttava vastaamaan.

- Keto: Eduskunnan auktoriteetin vuoksi on puhemies oleva ja

- saatava pian valituksi. Taktillisesti ei liene viisasta samana päi-

- vänä käsitellä pidätyksiä koskevaa asiaa.

- Komi: Muita asioita ei olisi käsiteltävä kuin puhemiehen

- vaali, eikä perustuslakivaliokuntaa olisi toistaiseksi kutsuttava

- koolle.

- Voionmaa: Eduskunnalla tulee olla tarpeelliset elimet, sik-

- si olisi puhemies saatava valituksi jo huomenna. Sotatilalaki voi-

- taisiin myös käsitellä, mutta ei siihen liittyviä perustuslakiluon-

- toisia lakeja, koska hallituksen esitys tasavallan suojelulaiksi on

parhaillaan valiokunnassa ja valiokunnan työskentely on estynyt. Sotatilalaki olisi nyt hyväksyttävä.

Harvala ilmoitti pääministerin pyytäneen ryhmän tietoon saattamaan, että jos ryhmä ei katso voivansa olla eduskuntatyössä mukana, niin hallitus ottaa harkittavakseen, voidaanko eduskunnan työskentelyä nykyoloissa yleensä jatkaa. Jos hallitus harkinnassaan tulisi myönteiseen tulokseen, ei se tulisi hajoittamaan eduskuntaa, vaan jättämään paikkansa sen käytettäväksi. Hallitus ei myöskään tahdo harjoittaa painostusta lakiesitysten asialliseen sisältöön nähden. Edelleen pääministeri oli ilmoittanut, että kommunistiedustajia ei viranomaisten toimesta vielä ole pidätetty, mutta että edustajat Pekkala ja Rötö saapuivat tänään Helsinkiin ja että hallitus parin päivän kuluttua tulisi antamaan asiasta ilmoituksen eduskunnalle. - Kun ryhmä tulenee hyväksymään sotatilalain, voitaisiin se käsitellä huomenna.

Ryhmä: Puhemiesneuvostossa on ilmoitettava, että sotatilalaki voidaan ottaa käsiteltäväksi, mutta että muut siihen liittyvät lait olisi pantava pöydälle ja vaikutettava siihen, että toista istuntoa ei huomenna pidettäisi.

Aalto, J.F.: On pidettävä kiinni eduskunnan oikeudesta hoitaa maan asioita ja vaadittava, että hallitus turvaa eduskunnan ja sen eri elimien täydellisen työrauhan.

Viik: Ryhmän suhde eduskuntatyön jatkamiseen nykytilanteessa on vielä avoinna, mutta on otettava huomioon hallituksen taholta saadut ilmoitukset. Kun kommunistiedustajat on pidätetty vain kuulusteluja varten, voisi olettaa heidän pian palaavan paikoilleen ja siksi pidätyksiä koskevaa asiaa ei vielä olisi käsiteltävä.

P ä ä t e s: Ryhmälle päätettiin yksimielisesti ehdottaa, että ryhmä suostuisi siihen, että huomenna pidettäisiin eduskunnan XII täysistunto puhemiehen vaalia ja teknillisluontosisia asioita varten, ja että istunnossa voitaisiin käsitellä myöskin sotatilalaki, mutta puhemiesneuvostossa koetetaan vaikuttaa sotatilalakiin liittyvien perustuslakiluontoisten lakien käsittelyn siirtämiseen myöhemmäksi.

2 §.

Perustuslakivaliokunnan työhön osanottaminen.

Lyhyen keskustelun jälkeen yksimielisesti päätettiin ryhmälle ehdottaa, että kun hallitus nyttemmin on ilmoittanut takaavansa eduskunnan ja eri elimien työrauhan ja kun väkivallantekijöiden rankaiseminen ei suorastaan ole eduskunnan tehtävä, ryhmä puolestaan suos-

tuisi siihen, että ryhmän jäsenet ottavat osaa perustuslakivaliokunnan työhön siksi kunnes eduskunta on väkivaltatekoa koskevan asian käsitellyt ja ratkaissut. Samalla valiokunta ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että perustuslakivaliokunnan sos-dem. varajäsenet toistaisiksi säännöllisesti täyttävät kommunistiedustajain paikat, ja että valiokunnan työhön osallistumisesta yleensä neuvotellaan ruotsalaisen ryhmän jäsenten kanssa.

3 §.

Puhemiehen vaali.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin yksimielisesti ryhmälle ehdottaa, että ryhmä huomissa istunnossa äänestäisi ed. Hakki-
laa eduskunnan puhemieheksi.

4 §.

Parlamenttien välisen liiton kokous.

Valiokunta päätti, että nykyisessä tilanteessa ei ryhmän jäsenille myönnetä lomaa Lontoossa pidettävää Parlamenttien välisen liiton kokousta varten.

Vakuudeksi:

J. F. Aalto
Puheenjohtaja

A. Vaita
Sihtööri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

Pöytäkirja ja Sosialidemokraattisen valmistusvaliokunnan/Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 7 p:nä 1930.

Puheenjohtajana toimi J. P. Aalto ja sihteerinä

A. Valta.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla

la valiokunnan jäsenet Myllymäki, Reinikainen,

Lehtokoski, Harvala, Voionmaa, Koivulahti-Lehto,

Koponen, Keto, Ailio, Puittinen ja "romaa sekä

puoluetoimikunnasta Viik.

1 §.

Ryhmän suhde eduskuntatyön jatkamiseen.

Puheenjohtaja selosti lähetystön käyntiä hallituksen puolella. Pääministeri oli maininnut hyvin käsittävänsä, että sos-dem. ryhmä mahdollisimman pian haluaa saada selostuksen edustajain pidätysmääräyksestä ja sen perusteista. Hallitus tulee antamaan selostuksensa viimeistään ensi keskiviikkona. Edelleen puheenjohtaja esitti useita näkökohtia, jotka on otettava huomioon määrättäessä ryhmän kantaa eduskuntatyön jatkamiseen nähden, tullen lopuksi siihen johtopäätökseen, että työhön osallistuttava ainakin siihen asti, kun yllämainittu asia on saanut ratkaisunsa eduskunnassa.

Keskustelussa Reinikainen: Toistaiseksi on otettava osaa työhön kaikissa vaiheissa osoitukseksi siitä, että olemme koettaneet tehdä voitavamme tilanteen selvittämiseksi. Tämä menettely edullisin myös vaalien kannalta, vaikkapa olisikin tehtävä erinäisiä myönnytyksiä, joita muissa oloissa ei tehtäisi.

Voionmaa: Kun hallitus on luvannut selontekonsa keskiviikoksi, niin ei liene syytä vaatia sotatilalain pöydällepanoa, vaan on otettava osaa sen käsittelyyn vastalauseemme ja suuressa valiokunnassa esitetyn kannan mukaisesti.

Viik: Ryhmän tulee voimakkaasti reagerata tapahtumia vastaan, mutta on harkittava, missä yhteydessä tämä parhaiten sopii.

Myllymäki: Tilanne paranee, kun voitamme aikaa, siksi voitaisiin sotatilalaki pyytää pöydälle kunnes hallituksen selonteko on saatu. Työtä ei ole asiattomasti viivytettävä, mutta on kuitenkin suuri syy vastustaa eduskunnan työtä vajalukuisena, sillä nyt on käsiteltävänä vain vahingollisia lakiesityksiä, eikä uusia vaaleja kuitenkaan voida välttää. V. 1923 ryhmä jyrkästi vastusti.

Harvala: Ryhmän olisi huomenna ilmoitettava vastalause vajalukuisena työskentelyä vastaan ja pyydettyä sotatilalaki pöydälle seuraavaan päivään.

Aalto, J.F.: Sotatilalain pöydälle panosta ei ole hyötyä, sillä hallituksen selonteko voimennä perustuslakivaliokuntaan ja saa ratkaisunsa vasta sieltä palattua, mutta sotatilalakia ei voida niin kauan lykätä.

Ailio: Jokaisesta tilaisuudesta on ryhmän käytettävä hyväkseen ja protestoitava, harjoittamatta silti asiatonta jarrutusta. Sotatilalaki voitaisiin panna pöydälle. Vaaleihin joutumista on kaikessa pidettävä silmällä.

Keto: Jatkuvasti tuskin jaksetaan protesteerata. Sotatilalakia ei olisi lykättävä, sillä sopivin on protesteerata hallituksen selonteon yhteydessä. Vaaleja emme voi välttää, mutta olisi koetettava valikoida meille sopivimmat asiat vaalitunnuksiksi. Nyt esillä olevat asiat eivät ole meille edullisia vaaleissa.

P ä t ö s: Äänestyksen jälkeen 9 äänellä 3 ääntä vastaan päätettiin ryhmälle ehdottaa, että sotatilalakia ei huomissa istunnossa vaadita pöydälle. -Vähempi äänimäärä annettiin pöydällepanon puolesta.

2 §.

Tasavallan suojelulaki.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin ryhmälle ehdottaa, että jos tasavallan suojelulaki myöhemmissä vaiheissaan saisi asiallisesti sen muodon, miksi se lakivaliokunnan ensimmäisessä lukemisessa sos-dem. jäsenten ehdotusten mukaisesti on tullut, ryhmä voisi sen hyväksyä.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

A. Valtia
Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty /T. 1930.

P ö y t ä k i r j a. Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta heinäkuun 7 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi J. F. Aalto, sihteerinä A. Valtia.

Edelläänmainittujen lisäksi olivat saapuvilla valiokunnan jäsenet Reinikainen, Komu, Myllymäki, Harvala, Sventorsetski, Lehtokoski, Voionmaa, Aromaa, Koponen, Ailio, Pekkala, Keto ja Puitinen sekä sos-dem. puolustoimikunnasta Viik ja Tanner.

Ryhmän suhde perustuslakivaliok. työhön.

Voionmaa ilmoitti, että perustuslakivaliokunnan kokous on huomenna ja ehdotti harkittavaksi, miten ryhmä siihen suhtautuu.

Aalto, J.F.: Sos-dem. puolueen pyrkimyksenä on, että eduskunta on maan korkeimman vallan haltija. Eduskuntaan kohdistetun väkivallan vuoksi ei voida eduskuntatyötä jättää, sillä silloin yksityiset väkivallanharjoittajat voisivat milloin tahansa keskeyttää työskentelyn. Ei myöskään voida jättää asiaa hallituksesta riippuvaksi, sillä se merkitsisi hallituksen tunnustamista korkeimmaksi mahdiksi. On siis koetettava hallita tilannetta pysymällä mukana kaikessa eduskuntatyössä, jotta emme vapaaehtoisesti edistäisi vallankaappauksen tapahtumista.

Reinikainen: Eduskunnalle annettaneen pian hallituksen ilmoitus tapahtuneesta ja joutuneesta asia perustuslakivaliokunnan tutkitavaksi, joten mukana olo välttämätön. Ryhmän päätökset olisi saatava täsmälliseen muotoon, että epäselvyyttä niistä ei syntyisi.

Voionmaa: Perustuslakivaliokunnan täytyy työskennellä, koska puhemiesneuvosto on siihen antanut kehoituksen. Kun valiokunnan kommunistijäsenet nyt ovat hallituksen pidättämiä, ei voitane ilman muuta vaatia heitä palautettaviksi valiokuntaan, ei myöskään kieltäytyä valiokunnan työstä, koska se ei parantaisi asiaa.

Myllymäki: Olisi löydettävä selvä ja tehokas menettely, jota voitaisiin johdonmukaisesti noudattaa. Väkivaltaisuuksia vastaan on voimakkaasti ja päättävästi esiinnyttävä. Ryhmän suhde olisi lopullisesti määriteltävä sen jälkeen, kun hallituksen selonteko on saapunut eduskunnalle.

Ailio: Ryhmä voi reageerata asiassa vasta sitten, kun hallitus on antanut selonteon tapahtumista ja toimenpiteistä. Selonteko voitaisiin huomina istunnossa ehdottaa pyydettäväksi.

Harvala: Olisi lähetettävä ryhmän puheenjohtajat hallituksen luo ilmoittamaan, että ryhmä ei ryhdy mihinkään varsinaiseen työskentelyyn ennen kuin hallituksen selonteko on saatu. Samalla olisi saatava varmuus siitä, että selonteko saadaan jo huomenna.

Keto yhtyi Harvalan lausumaan ajatukseen huomauttaen samalla, että samanlainen ilmoitus olisi tehtävä eduskunnan puhemiehelle ja että perustuslakivaliokunnan työ olisi jatkettava, koska hallituksen selonteko voi joutua sinne tutkittavaksi. Lähetystöön voidaan valita ryhmän puheenjohtajat ja puolueen puheenjohtaja.

Reinikainen: Ryhmän kanta asiassa on tarkoin harkittava ja eduskunnan istunnossa ilmaistava.

Myllymäki: Hallituksen selonteko on vaadittava perustuslakivaliokunnan tutkittavaksi.

Aalto, J.F.: Ryhmän kannanilmaisu olisi saatava täsmälliseen ja loogilliseen muotoon, jotta siitä voidaan pitää kiinni loppuun asti. Hallituksen selonteko on vaadittava pian ja sen tultua lopullisesti ratkaistuksi eduskunnassa ryhmä määrittelee kantansa työn jatkamiseen nähden.

P ä ä t ö s: Yksimielisesti päätettiin ryhmälle ehdottaa, että ryhmän puheenjohtaja ja puolueen puheenjohtaja lähetettäisiin hallituksen ja eduskunnan puhemiehen luo esittämään ryhmän vaatimuksena, että hallituksen selonteko toimenpiteistä kommunistiedustajain pidättämiseksi sekä pidättämisen perusteista olisi annettava mahdollisimman pian, jotta ryhmä voisi määrätä kantansa eduskuntatyön jatkamiseen nähden.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

A. Valtia

Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta heinäkuun 8 p:ltä 1930. - Puheenjohtajana toimi J. E. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Saapuvilla olivat edellämäinittujen lisäksi Valta, Harvala, Puittinen, Komu, Reinikainen, Koponen, Aronmaa, Ailio, Sventorzetski, Aalto A., Myllymäki, Koivulahti-Lehto, Keto, Seppälä, Viik.

1 §. Hallituksen ilmoitus Eduskunnalle kommunistien vangitsemismääräyksestä.

Sen johdosta, että Eduskunnalle oli samana päivänä esitetty hallituksen ilmoitus toimenpiteistä kommunististen edustajien vangitsemisesta ja tämä ilmoitus pantu pöydälle seuraavan päivän istuntoon, otettiin valmistavasti käsiteltäväksi kysymys, miten ryhmä tulee suhtautumaan tähän ilmoitukseen.

Puheenjohtaja Aalto ilmoitti olevansa sitä mieltä, että ryhmän taholta on tehtävä ehdotus hallituksen ilmoituksen lähettämisestä perustuslakivaliokuntaan.

Harvala yhtyi Aallon käsitykseen, katsoen, ettei ryhmä voi asian suhteen toisin menetellä.

Voionmaa oli asian suhteen samalla kannalla kuin edellisetkin.

P ä ä t ö s: Ehdotetaan ryhmän päätettäväksi, että hallituksen ilmoitus kommunististen eduskunnan jäsenten pidättämisestä ehdotetaan lähetettäväksi perustuslakivaliokuntaan.

Samalla päätettiin, että hallituksen ilmoituksen johdosta Eduskunnassa syntyvässä keskustelussa esiintyvät ryhmän puolesta Ryhmän molemmat puheenjohtajat, Aalto ja Myllymäki, sekä ryhmän jäsenet Voionmaa, Sventorzetski ja Harvala. - Katsottiin, että muutkin ryhmän jäsenet voivat esiintyä, jos sen tarpeelliseksi havaitsevat, mutta päätettiin lausua toivomus, että esitettävät lausunnot kumminkin olisivat mahdollisimman harkittuja.

2 §. Perustuslakivaliokunnan työskentely.

Sen johdosta, että ruotsalaisen ryhmän jäsenet von Born ja Estlander olivat poistuneet samana pidetystä perustuslakivaliokunnan istunnosta senvuoksi, että kommunististen edustajien Pekkalan ja Rötön väkivaltaisen poisvieminen vielä on selvittämättä, otettiin käsiteltäväksi kysy-

symys, voivatko sos.-dem. ryhmän jäsenet vielä tämän jälkeen osallistua valio-
kunnan työhön.

Puheenjohtaja Aalto selosti perustuslakivaliokunnassa tapahtunutta ruotsalaisten poistumista istunnosta, sekä myös sos.-dem. ryhmän jäsenten omaksumaa kantaa. Sos.-dem. valiokuntaryhmä oli mukana valiokunnan istunnossa ryhmän edellisessä iltana tekemän päätöksen mukaisesti. Ryhmän jäsenet asettuivat perustuslakivaliokunnassa sille kannalle, että niinkauan kuin Eduskunta ~~työskentelee~~ jatkaa työskentelyään, on sen valiokuntienkin työskenneltävä. Kun hallituksen taholta jo on jätetty eduskunnalle ilmoitus toimenpiteistä ja tämä tulee eduskunnan tutkittavaksi, niin ei valiokunnan ole syytä keskeyttää työtään ainakaan ennen kuin Eduskunta on asian tutkinut. Jos havaitaan, ettei eduskunnan työskentelylle ole jatkuvia edellytyksiä, niin on sitten meneteltävä sen mukaisesti. - Puhuja katsoi, että ryhmän jäsenten on oltava mukana perustuslakivaliokunnassa siksi, kunnes on ratkaistu kysymys ryhmän osanotosta eduskuntatyöhön kokonaisuudessaan.

Voionmaa yhtyi puheenjohtajan käsitykseen. Samalla hän ehdotti, että perustuslakivaliokunnan istunnoissa olisivat mukana vain ryhmän vakinaiset jäsenet, tai heidän estettynä ollessaan varajäsenet, mutta ettei ryhmän taholta pyritäisi täyttämään kommunistien paikkoja valiokunnassa. Meillä ei ole oikeutta istua siellä kommunistien tuoleilla.

Aalto A. katsoi, että sos.-dem. varajäsenten on syytä olla kommunistien paikoilla.

Puittinen oli samaa mieltä kuin edellinenkin puhuja.

Keto oli myös sitä mieltä, että sos.-dem. varajäsenet olkoot kommunistien paikoilla.

Reinikainen ja Aromaa hyväksyivät ryhmän jäsenten menettelyn perustuslakivaliokunnassa.

Sventorzetski: Kommunistien tyhjät tuolit valiokunnassa kuuluvat meille, eikä muille.

Ailio katsoi, ettei meillä ole oikeutta kommunistien paikkoihin. Puhemiesneuvosto päättäköön varajäsenten kutumisesta valiokuntaan.

P ä ä t ö s : Valmistava valiokunta päätti hyväksyä perustuslakivaliokunnan sos.-dem. jäsenten omaksuman kannan ja heidän menettelynsä. Samalla päätettiin, että valiokunnan sos.-dem. varajäsenet saapuvat edelleen kommunististen valiokunnan jäsenten paikoille.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja.

.....
Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta heinäkuun 8 p:ltä 1930.
Puheenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja J. F. Aalto ja sihteerinä E. Jokinen.

Saapuvilla olivat kaikki ne ryhmän jäsenet, jotka tähän pöytäkirjaan liittyvässä jäsenluettelossa ovat läsnäoleviksi merkityt. - Pyynnöstä myönnettiin läsnäolo-oikeus Kaisa Hildenille, Rauha Ojalalle ja Laina Vesterlundille Tampereelta.

1 §. Hallituksen ilmoitus kommunististen edustajien vangitsemisesta.

Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että hallituksen ilmoitus Eduskunnalle niistä toimenpiteistä, joihinka on ryhtytty kommunististen edustajien pidättämiseksi, ehdotetaan lähetettäväksi perustuslakivaliokuntaan.

Samalla päätettiin, että hallituksen edellämainitun ilmoituksen ollessa esillä Eduskunnassa ryhmän kannan asiassa esittävät ryhmän puheenjohtajat Aalto J.F., Myllymäki, sekä Voionmaa, Sventorzetski ja Harvala, ollen heillä oikeus päättää keskenään siitä esiintyvätkö he jokainen ja missä järjestyksessä.

Puheenjohtaja esitti vielä valmistavan valiokunnan toivomuksen, että jos muut ryhmän jäsenet puheenaolevan hallituksen ilmoituksen johdosta Eduskunnassa esiintyvät, tulee lausuntojen olla mahdollisimman hyvin harkittuja.

2 §. Ruotsalaisten poistuminen perustuslakivaliokunnasta.

Puheenjohtaja J. F. Aalto ilmoitti, että perustuslakivaliokuntaan kuuluvat ryhmän jäsenet olivat ottaneet osaa perustuslakivaliokunnan työhön, ryhmän edellisessä iltana tekemän päätöksen mukaisesti. Ruotsalaisen eduskuntaryhmän jäsen von Born oli ehdottanut perustuslakivaliokunnassa, että valiokunta päättäisi, ettei sen työskentelylle ole edellytyksiä niin kauan kuin kommunististen edustajain väkivaltainen poisvieminen on selvittämättä. Tähän ehdotukseen ei sos.-dem. valiokuntaryhmä voinut yhtyä, koska asia tulee eduskunnassa selvitettäväksi ja eduskunnan tutkittavaksi, ja koska eduskuntakin jatkaa työskentelyään ja otetaan osaa eduskuntatyöhön, niin ei voida kieltäytyä valiokuntatyöstäkään. Tämän jälkeen olivat ruotsalaiset valiokunnan jäsenet von Born ja Estlander poistuneet valio-

kunnan istunnosta, muiden valiokunnan jäsenten jäädessä paikoilleen.

Valiokunnan sos.-dem. varajäsenet olivat kommunistien paikoilla.

Valmistava valiokunta katsoo, että ryhmän jäsenet perustuslaki-valiokunnassa ovat menetelleet ryhmän päätöksen mukaisesti, ja että ryhmän jäsenten edelleenkin on otettava osaa perustuslakivaliokunnan työhön, ja että avoimiksi jääneet kommunistien paikat valiokunnassa on täytettävä sos.-dem. varamiehillä.

Myllymäki oli sitä mieltä, että ryhmän jäsenet olivat menetelleet ryhmän päätöksen mukaisesti, jäädessään paikoilleen, mutta se ryhmän päätös, joka sitä edellytti oli epäonnistunut.

Linnan mielestä olisi ryhmän jäsenten ollut poistuttava valiokunnasta ruotsalaisten poistuttua.

Puheenjohtaja Aalto huomautti, että ryhmän jäsenten oli mahdoton poistua valiokunnasta, kun he juuri olivat esittäneet ryhmän omaksuman kannan mukaisen perustelun, että valiokunnan ei ole syytä keskeyttää työtään, eivätkä ruotsalaisetkaan menetelleet ennakolta tehdyn päätöksen mukaisesti, heidänkin ryhmänsä kanta on toinen.

Voionmaa lausui, että kun kerran puhemiesneuvosto on määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on työskenneltävä, niin se ei voi tehdä toisin, niin kauan kuin katsotaan eduskunnan työskentelylle olevan edellytykset olemassa.

Kivisalo, Seppälä, Aalto A., Lehikoinen, Bryggari ja Koponen olivat kaikki sitä mieltä, että ryhmän on edelleen otettava osaa eduskunnan työhön ja että siis ryhmän jäsenet perustuslakivaliokunnassakin olivat menetelleet oikein ~~jääneet~~ paikoilleen.

Komu ja Ampuja paheksuivat sitä, että ryhmän jäsenet olivat jääneet valiokunnan istuntoon, ruotsalaisten sieltä poistuttua.

P ä ä t ö s : Valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti hyväksyttiin ryhmän jäsenten menettely perustuslakivaliokunnassa ja päätettiin, että ryhmän jäsenten on otettava edelleen osaa valiokunnan työhön.

U l k o m a a l a i n e n v i e r a s . Keskustelun aikana saapui ryhmän kokoukseen Ruotsin sos.-dem. puolueen jäsen, tohtori Ivan Pauli, jonka puheenjohtaja Aalto lausui ryhmän nimessä tervetulleeksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Antti Laine

Tarkastettu /7 30.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraattisen

Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta

heinäkuun 10 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi

J. F. Aalto ja sihteerinä A. Valta.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla

valiokunnan jäsenet Myllymäki, Jokinen, Reinikainen

Keto, Koivulahti-Lehto, Lehtokoski, Koponen, Ryömä,

Harvala, Ailio, Sventorzetski, Voionmaa, Hakila,

Puittinen, A. Aalto ja Aromaa.

Kokouksen puolesta ja sihteerinä

Antti Laine.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla

valiokunnan jäsenet Myllymäki, Jokinen, Reinikainen

Äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevat lainmuutokset.

Puheenjohtaja selosti perustuslakivaliokunnan päätöksiä

valtiopäiväjärjestyksen ja muiden sen yhteydessä käsiteltyjen lakien

muuttamiseksi. Valiokunta on hyväksynyt lakialoitteissa esitetyn

linjan, mutta valiokunnan lopputulos nyt on jo huonompi kuin hallituksen

esityksissä ehdotettu linja, ja vaikuttaisi lisäksi taannehtiva-

vasti, vieläpä muihinkin kuin kommunisteihin.

Harvala ja Lehtokoski yhtyivät puheenjohtajan lausuntoon

pitäen hallituksen esitystä valiokunnan päätöstä parempana.

Reinikainen: Vaikka hallituksen esitys antaisi paljon tilaa

mielivallalle, niin olisi se kuitenkin parempi, kuin valiokunnan

päätös. Lait olisi suuressa valiokunnassa saatava jaostoon erinäisten

parannusten aikaansaamiseksi.

Voionmaa: Virheistään huolimatta on perustuslakivaliokunnan

päätös parempi kuin hallituksen esittämä linja.

Aalto, J.F.: Asiaasta olisi koetettava ennen suuren valiokunnan

kokousta neuvotella lakialoitteiden tekijäin kanssa ilman

jaostoon lähettämistä.

Keto: Hallituksen esitys jättää tilaa suurelle mielivallalle, siksi olisi neuvoteltava aloitteiden tekijäin kanssa.

Aalto, A., Ryömä, Lehtokoski ja Sventorzetski lausui

samaa kuin Keto edellä.

Myllymäki: Perustuslakivaliokunnan hyväksymät rikoslain

muutokset laajentavat valtiorikosten piiriä tavattomassa määrässä,

joten valiokunnan ehdotukset valtiopäiväjärjestyksen ja vaalilakien

muutoksiksi ovat varsin arveluttavat.

Harvala huomautti, että hallitus tulenee eduskunnalle ilmoittamaan, että se pitää kiinni hallituksen esityksistä ja vaatii niiden hyväksymistä.

P. K. K. t. ö. s.: Ryhmälle päätettiin ehdottaa asiasta koetetaan neuvotella toisten ryhmien edustajain kanssa ja että neuvottelijoina valittaisiin J. F. Aalto ja Voionmaa.

2 §.

Sotatilalait.

Keskusteltiin sotatilain ja siihen liittyvien lakien hyväksymisestä. Keskustelun kuluessa yleensä asetettiin sille kannalle, että varsinainen sotatilalaki olisi nyt hyväksyttävä. Sensijaan esiintyi erimielisiä mainitun lain soveltamista liikekannallepanon sattuessa suhteen.

Aalto, A. ehdotti, että myöskin mainittu soveltamislaki hyväksyttäisiin, koska sitäkin varmaan tulaisiin käyttämään tarkoin harkiten, liikekannallepanoon kun todennäköisesti ei helposti ryhdyttäisi.

Aromaa, Harvala, Keto ja Myllymäki kannattivat soveltamislain hyväksymistä, varsinkin jos sen kautta voitaisiin välttyä tasavallan suojelulain hyväksymisestä.

Voionmaa: Viimeksimainittu laki ei ole hallitusmuodon edellyttämä eikä sitä voida hyväksyä.

Aalto, J. F.: Ei olisi aivan kaikkia vastenmielisiä asioita hyväksyttävä, varsinkaan kun hallitus ei pitäne kiinni toisen lain hyväksymisestä. Porvarillisten taholta on ilmoitettu, että sotatilaista huolimatta tarvitaan tasavallan suojelulaki.

Ailio vastusti toisen lain hyväksymistä.

P. K. K. t. ö. s.: Ryhmälle päätettiin ehdottaa, että sotatilalaki hyväksyttäisiin. Sensijaan päätettiin 7 äänellä 6 ääntä vastaan ehdottaa, että laki sotatilalain säännösten soveltamisesta sovoiman liikekannallepanon sattuessa hyljättäisiin. -Vähempi äänimäärä annettiin hyväksymisen puolesta.

Vakuudeksi:

Puheenjohtaja

Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

Pöytäkirja Sosialidemokraattisen

Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta heinäkuun 14 p:nä 1930. Puheenjohtajana toimi J. F.

Aalto ja sihteerinä A. Valta.

Edellämainittujen lisäksi olivat saapuvilla valiokunnan jäsenet Myllymäki, Koponen, Voionmaa, Puittinen, Lehtokoski, Ruttunen, Aromaa, Seppälä, Keto, Paasivuori, Komu, Ailio ja Sventorzetski.

1 §.

Työväenjärjestöt ja nykyinen tilanne.

Leppävirran työväenyhdistykseltä oli saapunut ryhmälle osoitettu sähkösanoma, jossa kehoitetaan käyttämään kaikki valtiopäiväjärjestyksen suomat keinot kansanvallan suojelemiseksi. -Merkittiin pöytäkirjaan.

2 §.

Ryhmän suhde tasavallan suojelulakiin sekä valtiopäiväjärjestyksen ja kunnallisten lakien muutoksiin.

Puheenjohtaja ilmoitti puolue toimikunnan käsitelleen kysymystä tasavallan suojelulain säätämisestä sekä valtiopäiväjärjestyksen, kunnallislakien ja vaalilakien muuttamisesta, sekä tulleen siihen tulokseen, että kun ei ole varmuutta siitä, saadaanko mainitut lait nykyisten voimasuhteiden vallitessa hyljättyiksi, niin ryhmän olisi ainakin äänestettävä perustuslain luontoisten lakien kiireelliseksi julistamista vastaan.

Puittinen: Näyttää arveluttavalta se tilanne, johon joudutaan, jos ryhmä vähemmistönä ollen estää lakien voimaan tulemisen. Seuraukset tulisivat olemaan vakavat ja edesvastuu raskas. Ryhmän olisi kolmannessa käsittelyssä ilmoitettava vastalauseensa ja kieltäydettävä äänestykseen osallistumisesta, mutta ei äänestettävä kiireellisyyttä vastaan.

Koponen yhtyi edellisen lausuntoon huomauttaen, että kunnallislakien muutokset ilmeisesti tulevat hyväksytyiksi, joten ei olisi estettävä toistenkaan lakien hyväksytyksitulemista, jotta ei menetetäisi kaikkia työväen toimintamahdollisuuksia.

Huotari: Puolueemme keskusjärjestöjen ja elimien päätöksiä on noudatettava, sillä olisi sängen arveluttavaa niistä luopua.

Voionmaa: Puoluetoimikunnan kanta asiassa on oikea. Pie-
nelläkin vähemmistöllä on sekä juriidinen että siveellinen oikeus
estää vahingollisten perustuslakien voimaantuleminen.

Harvala: Lapualaiset ovat jo saaneet ja edelleen saavat
useimmat vaatimuksensa hyväksytyiksi, joten ainakin nyt kyseessä-
olevista perustuslaeista on valitsijain annettava lausua mielensä.
Taantumuksellisten vaatimukset yhä kasvavat ja jos kansalaisvapau-
det tyystin tuhotaan, niin tapahtuu se sittenkin, vaikka kaikki ky-
seelliset lait hyväksyttäisiinkin.

Lehtokoski: Tasavallan suojelulakia ja valtiopäiväjärjes-
tyksen muutosta ryhmä ei voi hyväksyä, joten on äänestettävä kii-
reellisyyttä vastaan.

Aalto, J.F.: Jos päästämme nämä lait läpi, häpäisemme puo-
lueemme koko kansainvälisen sosialidemokratian silmissä. Vakavassa-
kaan tilanteessa emme voi kokonaan polvistua taantumuksen edessä.
Meillä on vahva moraalinen tuki siinä, että olemme viimeiseen asti
koettaneet sovitella ja tehdä myönnytyksiä, jonka porvaristokin on
ollut pakoitettu tunnustamaan.

Paasivuori yhtyi Puittisen lausuntoon.

Huttunen: Yhtyi Harvalan lausuntoon. Käydyt neuvottelut
osoittavat, että asiaa on tarkoin harkittu. Työväki myöhemmin tuo-
mitsisi, jos ryhmä nyt myöntyisi.

Keto: Asiaa ei ole helppo ratkaista tulevaisuuden ja his-
torian kannalta. Kysymys on tilanteen arvioimisesta, josta saattaa
olla vakavia seurauksia. Ennakolta ei voida varmasti sanoa, mikä
politiikka ja menettely on oikea. On kuitenkin koetettava estää va-
hingollisten lakien voimaantulo, jonkavuoksi puhuja yhtyi puolue-
toimikunnan lausuntoon.

Seppälä: Voitaisiin ajatella suuriakin uhrauksia, jos sen
kautta voitaisiin estää vieläkin pahempaa, mutta nyt ei siltä näytä,
jonkavuoksi yhtyi vastustamaan kiireelliseksi julistamista.

Puittinen: Taantumuksen pyrkimykset eivät ilmeisesti ra-
joitu tähän, vaan vaatimukset kasvavat. Kokemus on osoittanut, että
todellisuudessa demokratian kannalla on ainoastaan sos-dem. puolue
ja sen eduskuntaryhmä. Epäili edelleenkin seurauksia, mutta ilmoitti
alistuvansa ryhmän päätökseen.

Huotari: Ryhmä on osoittanut pitkälle menevää sovittelu-

halua, mutta kun se on ollut turhaa, niin on käytettävä kaikkia
perustuslain suomia mahdollisuuksia. Vapaaehtoisesti ole alistutta-
va, jotta siveellinen voimamme ei siitä kärsisi.

Myllymäki: Ryhmä ei pääse vastuusta, vaikka se menettelee
miten tahansa. Puoluetoimikunnan ottama kanta on oikea ja hyväksyt-
tävä. Myöhemmin on helpompi saavuttaa takaisin se, minkä nyt väki-
vallan edessä menetämme, ja siksi on päättävästi vastustettava.

Keto: Laillisuus on tärkeä voima, mutta vielä tärkeämpi
on luokkavoimamme. Tilanteeseen nähden puhuja ilmoitti olevansa pes-
simisti, sillä on ilmentynyt uusia tekijöitä, aseelliset voimat,
mutta niidenkään avulla taantuminen ei jaksane kovin pitkälle demo-
kratiasa uhata.

Koponen: Vaaleissa työväki ilmeisesti tulee kärsimään.
Ryhmän olisi ilmoitettava vastalauseensa ja osoitettava koettaneen-
sa sovitella, mutta kieltäydyttävä äänestämästä.

P ä ä t ö s: Ryhmälle päätettiin 12 äänellä 2 ääntä vas-
taan ehdottaa, että ryhmä äänestäisi tasavallan suojelulain ja val-
tiopäiväjärjestyksen muutoksen kiireelliseksi julistamista vastaan.
- Vähäisempi äänimäärä annettiin Puittisen esittämän kannan puolesta,
Paasivuoren pidättäytyessä äänestyksestä.

Edelleen päätettiin ryhmälle ehdottaa, että kunnallislaki-
en sekä vaalilakien muutokset ehdotetaan jätettäväksi lepäämään yli
vaalien.

Ryhmälle päätettiin ehdottaa, että ryhmän puolesta esiin-
tyvät eduskunnassa tasavallan suojelulaissa Keto ja Sventorzetaki,
valtiopäiväjärjestyksessä J.F. Aalto, Harvala ja Myllymäki sekä
kunnallis- ja vaalilakien muutoksissa Ailio, Lehtokoski, Myllymäki
ja Ryömä.

3 §.

Rikoslain 11,4 muuttaminen.

Yksimielisesti päätettiin ryhmälle ehdottaa, että rikos-
lain 11,4 muuttamista koskeva lakiehdotus ehdotettaisiin hyljättä-
väksi ja ehdotuksen tekijäksi ehdotetaan Huttunen.

4 §.

Edustajain vangitseminen.

Kun edustajain E. Pekkalan ja Rötkön vangitsemista koske-

van hallituksen pyynnön yhteydessä Rötön vangitsemista vastaan MM
- äänestäneiden lukumäärä oli pienempi kuin ryhmän jäsenmäärä, päätet-
tiin kehoittaa niitä ryhmän jäseniä, jotka mahdollisesti ovat äänes-
- täneet mainitun edustajan vangitsemisen hyväksymisen puolesta, ke-
- hoittaa ilmoittamaan itsensä ryhmälle.

5 §.

Julistus tilanteen johdosta.

Ryhmälle päätettiin ehdottaa, että valtiopäiväin päätyttyä
- julkaistaisiin ryhmän ja sos-dem. puoluetolimikunnan yhteinen, tilan-
- netta ja eduskuntatyötä koskeva julkilausuma, ja että sen sanamuotoa
- tarkastamaan yhdessä puoluetolimikunnan asettamain henkilöiden kanssa
- valittaisiin J. F. Aalto ja Voionmaa.

Vakuudeksi:

.....
Puheenjohtaja

A. Vaita
Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty / 1930.

P ö y t ä k i r j a Sosialidemokraat-
- tisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokun-
- nan kokouksesta lokakuun 21 p:ltä 1930. Pu-
- heenjohtajana toimi ryhmän puheenjohtaja V.
- Tanner ja pöytäkirjan laati E. Jokinen.
Edellämainittujen lisäksi olivat saa-
- puvilla Valta, Aalto, Hakkila, Lehtokoski
ja Reinikainen.

1 §. Eduskunnan valiokuntien jäsenehdokkaat.

Sen johdosta, että samana päivänä pidettävässä ryhmän kokouk-
- sessa tullaan asettamaan ehdokkaat Eduskunnan valitsijamiesten, suu-
- ren valiokunnan ja erikoisvaliokuntien vaaleja varten, otettiin tä-
- mä asia valmistavasti käsiteltäväksi. Käytiin läpitse eri valiokun-
- nat ja otettiin huomioon ketä niissä on ollut aikaisemmin jäsenenä
- sekä ketkä näistä ovat jääneet sen jälkeen pois Eduskunnasta, joten-
- ka heidän paikkansa valiokunnissa on jäänyt vapaaksi. Katsottiin et-
- tä niille ryhmän jäsenille, jotka ovat tulleet uudelleen valituiksi
- olisi säilytettävä valiokunnissa, mikäli mahdollista, entiset paik-
- kansa, sekä että uusille edustajille olisi saatava kullekin varsinai-
- sen jäsenen paikka jossakin valiokunnassa. Samalla pidettiin tärkeä-
- nä, että ryhmän edustus jokaisessa valiokunnassa saataisiin asialli-
- sesti mahdollisimman päteväksi ja täysipainoiseksi. Näitä näkökohtia
- silmälläpitäen laadittiin luettelo eri valiokuntien jäsenehdokkais-
- ta ryhmälle esitettäväksi. - Luettelo seuraa erillisenä liitteenä tä-
- tä pöytäkirjaa.

2 §. Ryhmän jäsenmaksut.

Ryhmän jäsenmaksu, joka aikaisemmin on ollut 40 markkaa kuu-
- kaudelta Eduskunnan koossaoloaikana, päätettiin ehdottaa korotetta-
- vaksi 50 markkaan kuukaudelta, koska siten päästäisiin ylimääräisten
- maksujen kantamisesta, joita edellisinä vuosina on usein ollut pak-
- ko ryhmän jäsenten maksettavaksi asettaa.

3 §. Ryhmän virkailijain palkat.

Päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että ryhmän virkai-
- lijoille maksettavat palkkiot pidettäisiin edelleen samansuuruisina,

kuin ne ovat olleet aikaisemminkin, nimittäin pöytäkirjasihteerille 30 markkaa ryhmän kokouksen ja 15 markkaa valmistavan valiokunnan kokouksen pöytäkirjasta, sekä taloudenhoitajalle 150 markkaa kuukaudessa valtiopäivien koossa ollessa.

4 §. Hallituksen selostus viime aikojen tapauksista.

Sen johdosta, että hallitus tulee lokakuun 22 p:nä pidettävässä Eduskunnan istunnossa antamaan Eduskunnalle selostuksen viime aikoina maassa vallinneesta valtiollisesta tilanteesta ja sen aiheuttamista toimenpiteistään, ja että tämä hallituksen selostus tulee Eduskunnassa käsiteltäväksi lokakuun 24 p:nä, otettiin valmistavasti käsiteltäväksi kysymys, mitenkä ryhmän taholta on tähän asiaan suhtauduttava.

Puheenjohtaja Tanner ehdotti, että valittaisiin muutamia henkilöitä, joidenka tehtäväksi annettaisiin asian valmistelu ja jotka esiintyisivät ryhmän puolesta siinä keskustelussa, joka hallituksen selostuksen johdosta Eduskunnassa syntyy.

Reinikainen kannatti puheenjohtajan ehdotusta. Katsoi, että kaksi henkilöä riittäisi. Nämä laatisivat myös päätöslauselmaehdotuksen. Ehdotti valittavaksi Tannerin ja Ryömän.

Aslto huomautti, että asia on siksi vakavaa lastua, että kaikki puhujat ovat ennakolta määrättävät. Asiassa on esiinnyttävä harkitusti.

Pekkala oli samaa mieltä kuin edelliset. Ehdotti kolmanneksi puhujaksi puoluetoimikunnan puheenjohtajan Harvalan.

Lehtokoski yhtyi Pekkalsan, kannatti Tannerin, Ryömän ja Harvalan valitsemista.

P ä ä t ö s : Päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että valittaisiin kolme henkilöä, joidenka huoleksi jää kysymyksessä olevan asian hoitaminen ja jotka tulevat esiintymään ryhmän puolesta siinä keskustelussa, joka hallituksen selostuksen johdosta Eduskunnassa aiheutuu, ja että näiksi valittaisiin Tanner, Ryömä ja Harvala.

Tämän lisäksi päätettiin ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että kaikkien niiden ryhmän jäsenten, jotka aikovat ottaa osaa edellämainitun hallituksen selostuksen johdosta syntyvään keskusteluun, on siitä ilmoitettava ryhmälle, koska asia on sen laatuinen, että siinä vaaditaan vakavaa harkintaa.

5 §. Tietojen antaminen ryhmän päätöksistä.

Ryhmän sihteeri A. Valta esitti, että ryhmän taholta olisi jälleen kiinnitettävä huomiota siihen seikkaan, että ryhmän jäsenten taholta ei annettaisi ulospäin tietoja ryhmän tekemistä päätöksistä, koska se saattaa monessa tapauksessa olla vahingoksi. Tällaista "vuotamista" on aikaisemmin tapahtunut ja se ei saisi jatkua. - Asiaan päätettiin kiinnittää huomiota.

V a k u u d e k s i :

M. Tanner
Puheenjohtaja.

E. Jalinen
Sihteeri.